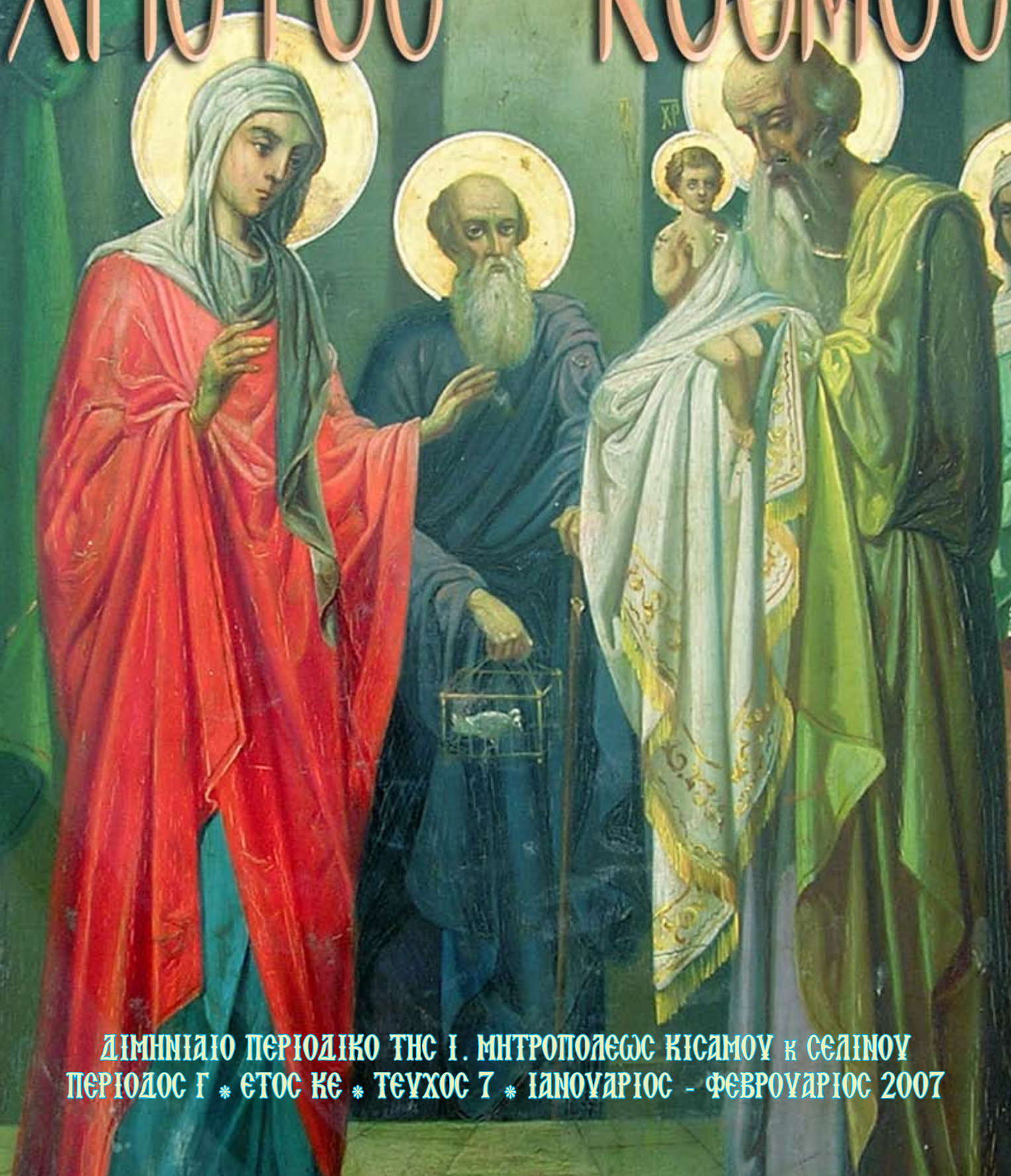

Η ΥΠΑΡΧΑΝΤΗ

ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΙΣΑΜΟΥ Κ ΣΕΛΙΝΟΥ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ * ΕΤΟΣ ΚΕ * ΤΕΥΧΟΣ 7 * ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2007

ΧΡΙΣΤΟΣ & ΚΟΣΜΟΣ

Διμηνιαίο Περιοδικό
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Κισάμου & Σελίνου

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' ΕΤΟΣ ΚΕ
ΤΕΥΧΟΣ 7

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2007

ΙΔΡΥΤΗΣ:

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
πρ. Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ:

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης
Κισάμου & Σελίνου
κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ

Ταχυδρομική Διεύθυνσις:
Ἱερά Μητρόπολις Κισάμου & Σελίνου
Κίσαμος Χανίων Τ.Κ. 734 00
Τηλ.: 28220 22128 - 22018
Fax: 28220 83037
Ἡλεκτρονική Διεύθυνσις:
www.imks.gr
E-mail: info@imks.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
2492

Διανέμεται ΔΩΡΕΑΝ
Συνδρομές προαιρετικές
Ἀριθμ. Λογαριασμοῦ Ἐθνικῆς
Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος:
390/54013303

ΕΞΩΦΥΛΛΟ:

“Ἡ Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου”. Φορητὴ εἰκὼν. Διὰ
χειρὸς Ε. Θεοδοσάκη, 1928. Ἱ.Ν. Ὑπαπαντῆς Χά-
μπαθα Καλυβιανῆς Κισάμου

ΟΠΙΣΘΟΦΥΛΛΟ:

Οὐγκάντα. Ἱεραποστολικὴ Πορεία Ἀγάπης
κλιμακίου τῆς Μητροπόλεως μας (27-1-2007
ἕως 3-2-2007) - (Ἐγκαίνια γεώτρησης).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

**Λόγος Κατηχητήριος ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς Ἀγίας καὶ Μεγά-
λης Τεσσαρακοστῆς.** Τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἴκουμενικοῦ ἡμῶν
Πατριάρχου κ.κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥσελ. 3-4

Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Ὁδὸς Ἐλευθερίας. Τοῦ Σεβ.
Μητροπολίτου Κισάμου & Σελίνου κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ .
.....σελ. 5

Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας. Οἱ Εἰκόνες καὶ ἡ Εἰκόνα. Τοῦ
Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Κισάμου & Σελίνου κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙ-
ΟΥσελ. 6-7

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες καὶ ἡ Παιδεία. Τοῦ Αἰδεσ. Πρωτοπρ.
π. Εὐαγγέλου Παχυγιαννάκη. Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου τῆς Ἱ.Μ.
Πέτρας & Χερρονήσου.....σελ. 8-10

Μεγάλη Σαρακοστή. Ἡ πύλη τῆς Μετανοίας. Τοῦ Αἰδεσ.
Πρωτοπρ. π. Ἐμμανουήλ Μπαριωτάκη. Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου
Δυτ. Κισάμουσελ. 11-12

Μετάνοια καὶ Ἐξομολόγησις. Ἀπὸ το βιβλίον “Πῶς θά
σωθοῦμε” τῆς Ἱ.Μ. Παρακλήτουσελ. 13-14

Ἑνορία Καντάνου Σελίνου. Τοῦ Αἰδεσ. Πρωτοπρ. π. Φρα-
γκίσκου Σαρτζετάκη. Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου Σελίνου.....
.....σελ. 15-16

Κατακόμβες. Ἡ ρίζα τῆς Βυζαντινῆς Ζωγραφικῆς. Τοῦ κ.
Νικολάου Γιαννακάκη. Ἀγιογράφουσελ. 17-19

Οὐγκάντα. Ἱεραποστολικὴ Πορεία Ἀγάπης. Τῆς κ.
Βασιλικῆς Ἀποστολάκη. Φιλολόγουσελ. 20-21

Ἡ Ἐκκλησία σᾶς ἀπαντᾷ. Ἀπαντήσεις σὲ ἀπορίες -
ἐρωτήματα ἀναγνωστῶν τοῦ Περιοδικοῦ μαςσελ. 22

**Ἱερατικά Πένθη. Ἀντώνιος Τωμαζινάκης. Ἐφημέριος
Βάθης Κισάμου**σελ. 23

**Τό Χρονικὸ τῆς Μητροπόλεως μας (Ἰανουάριος - Φε-
βρουάριος 2007)**σελ. 24-29

Δωρεές ὑπὲρ τῶν Ἱδρυμάτων τῆς Μητροπόλεως μας
.....σελ. 30

**Ἀπολογισμὸς οἴκου. ἔτους 2006 τοῦ Φιλοπτώχου Ταμεί-
ου τῆς Μητροπόλεως μας**σελ. 31

Ἀριθμ. Πρωτ. 117

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ

ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ

ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ
+ ΒΛΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ

ΕΛΕΘ ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΝΕΑΣ
ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,
ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ

ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,
ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ

«Ἐφθάσε καιρός, ἡ τῶν πνευματικῶν ἀγῶνων ἀρχή»

(Δοξαστικόν τῶν αἰῶνων Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς).

Αδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,
Διά τῶν λόγων αὐτῶν ὁ Ἰερός
Ἕμψωδός μᾶς ὑπενθυμίζει, ὅτι κατά τήν
ἀρχομένην περίοδον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης
Τεσσαρακοστῆς ὀφείλομεν, χάριν τῆς
πνευματικῆς καταρτίσεως καί προόδου
μας, νά ἐντείνωμεν τούς πνευματικούς μας
ἀγῶνας.

Ἀρχαιοθεν οἱ ἄνθρωποι εἶχον δια-
πιστώσει ὅτι τά ἀγαθά κόποις κτῶνται.
Ἄντιστοιχῶς καί οἱ Ἅγιοι Πατέρες εἶχον
διαπιστώσει ὅτι πρός ἀπόλαυσιν τῆς θείας
ἀγάπης, ἐντός τῆς ὁποίας ἐνυπάρχουν ὅλα τά
αἰώνια καί τά πρόσκαιρα ἀγαθά, χρειάζεται,
ὡς λέγει χαρακτηριστικῶς ὁ Ἀββᾶς Ἰσαάκ ὁ
Σύρος, ἡ τῆς ἀναπαύσεως καταφρόνησις. Καί
τά μέν ὑλικά ἀγαθά οἱ ἄνθρωποι ἐπιδιώκομεν
καί ἀποκτῶμεν διά μυρίων κόπων, διά τούς
ὁποίους εἴμεθα συνήθως πρόθυμοι.

Τά πνευματικά ὅμως ἀγαθά μᾶς
χαρίζονται ἀπό τόν Θεόν, ὑπό τήν προϋπόθεσιν
ὅτι εἰλικρινῶς ζητοῦμεν πρωτίστως Αὐτόν
καί τήν ἀγάπην Του καί ὄχι ἐγωκεντρικῶς
αὐτά τά ἴδια χάριν αὐξήσεως τῆς ἀτομικῆς
ικανοποιήσεώς μας ἢ τῆς φιλοδοξίας μας. Ὁ
Κύριος σαφῶς μᾶς εἶπε «Ζητεῖτε πρῶτον τήν

βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καί τήν δικαιοσύνην
αὐτοῦ, καί ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν»
(Ματθ. 6,33), καί μᾶς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἐκεῖνος
ὁ ὁποῖος προσφέρεται χάριν τῆς ἀγάπης τοῦ
Θεοῦ νά ἀπολέσῃ τήν ζωήν του, αὐτός θά τήν
σώσῃ, δηλαδή, γενικώτερον, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος
μέ μεγαλοψυχίαν ἀποβλέπει εἰς τήν ἀγάπην
τοῦ Πατρός αὐτοῦ Θεοῦ καί δέν ἐπιζητεῖ μέ
μικροψυχίαν τά ὑλικά ἢ πνευματικά ἀγαθά
Του χωρίς Αὐτόν, αὐτός τελικῶς ἀπολαμβάνει
τόσον τήν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, τήν ὁποίαν
ἐπιδιώκει, ὅσον καί τά πάσης φύσεως ἀγαθά
του, τά ὁποῖα δέν ἐπιζητεῖ.

Διότι, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, ὁ Πατήρ
ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὁ ἀγαπῶν ἡμᾶς καί
θέλων τήν μακαριότητά μας, ὁ δοτῆρ καί ἡ
πηγή παντός ἀγαθοῦ, ὅταν ἐπιστρέψωμεν
πλησίον Του θά μᾶς δώσῃ, ὅπως ἔδωσεν εἰς
τόν ἐπιστρέψαντα ἄσωτον υἱόν Του, καί ὅλα
τά ἄλλα ἀγαθά τά ὁποῖα μᾶς χρειάζονται. Τήν
στολήν τήν πρώτην, τόν μόσχον τόν σιτευτόν,
τόν δακτύλιον εἰς τήν χεῖρα, τήν πανηγυρικῆν
συνεστίασιν καί πρό πάντων τήν πατρικῆν
ἀγκάλην Του! Διά νά εἰσέλθωμεν ὅμως εἰς
τάς πατρικάς ἀγκάλας πρέπει πρῶτον νά
ἀποστραφῶμεν τάς ἁμαρτίας μας καί κυρίως

τήν ἐγωπάθειάν μας, τήν ὁποῖαν συμβολίζουν τά ξυλοκέρατα, μέ τά ὁποῖα τρέφονται οἱ χοῖροι, ἀποδεικνύοντες τήν εἰλικρίνειαν τοῦ πόθου μας διά τήν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ διά τοῦ οἰκειοθελοῦς καί φιλοτίμου πνευματικοῦ ἀγῶνος μας.

Ἡ ἀληθής φύσις τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος ἐγκείται εἰς τήν στόχευσιν τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ὡς τοῦ ζητουμένου καί τοῦ ἐπιθυμητοῦ καί εἰς τήν ἀντίστοιχον στέρησιν καί ἐγκατάλειψιν ἄλλων νομίμων ἀγαθῶν καί ἐπιθυμιῶν διά νά δοθῇ ἡ ὑπαρξίς μας ὅλη ψυχῇ καί διανοίᾳ εἰς τόν πρωταρχικόν μας στόχον. Δι' αὐτό καί ἡ νηστεία, ἡ ὁποία εἶναι μία τῶν κυριωτέρων ἀσκητικῶν ἐπάλξεων τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, δέν ἐκφράζει ἀπόρριψιν τῶν εὐλογημένων τροφῶν, ἀλλά ἐκουσίαν στέρησιν τῆς ἀναπαύσεως τήν ὁποῖαν αὐταί παρέχουν εἰς τό σῶμα, μέ τόν σκοπόν κυρίως μέν νά ἀπαγκιστρωθῇ ἡ ψυχὴ μας ἀπό τό ἀποκλειστικόν ἐνδιαφέρον διά τό ἐγώ, ἀφ' ἐτέρου δέ νά καταστήσῃ τό σῶμα εὐάγωγον καί πειθαρχικόν εἰς τόν κυβερνήτην νοῦν, ὄργανον καί ὄχι κυρίαρχον τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου.

Δέν εἶναι σκοπός τῆς πνευματικῆς ἀσκήσεως ἡ διά τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων ἀπόκτησις τῶν ἀρετῶν ἢ ἄλλων πέραν τοῦ συνήθους δυνατοτήτων, ὡς πιστεύουν οἱ ἀνήκοντες εἰς τοὺς διαφόρους ἀνθρωπισμούς, ἀλλά ἡ ἐκφρασις τοῦ πόθου μας νά συναντήσωμεν τό πρόσωπον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τό ὁποῖον ἀνακεφαλαιοῦνται τά πάντα καί ἐκ τοῦ ὁποῖου ἀπορρέουν τά πάντα. Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ μέ σαφήνειαν κηρύσσει ὅτι χωρὶς αὐτοῦ δέν δυνάμεθα νά ποιήσωμεν οὐδέν καί ὁ Ὑμνωδός μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι ἐάν μή Κύριος οἰκοδομήσῃ τόν οἶκον τῶν ἀρετῶν τῆς ψυχῆς μάτην κοπιῶμεν. Προσηλούμεθα, λοιπόν, ἡμεῖς οἱ χριστιανοί εἰς τήν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ καί παραιτούμεθα ἐκουσίως πολλῶν ἄλλων δευτερευουσῶν ἀγαθῶν καί προσηλώσεων ἵνα ἀξιωθῶμεν τῆς παρουσίας Αὐτοῦ εἰς τόν οἶκον τῆς ψυχῆς μας. Ὅταν τοῦτο ἐπιτευχθῇ μέ τήν εὐδοκίαν καί τήν

χάριν τοῦ Θεοῦ, ἡ εἰρήνη καί ἡ χαρά καί ἡ τελεία ἀγάπη θά ἔχουν ἐγκατασταθῇ μονίμως εἰς τήν ὑπαρξίς μας.

Δι' αὐτό καί ἡ πνευματικὴ ἄσκησις δέν γίνεται μέ κατήφειαν, οὔτε μέ ἐπίδειξιν, ἀλλά μέ χαράν καί μυστικότητα, κατά τό ἐφικτόν. Ἐάν ὑπάρχη ἐπίδειξις ὁ στόχος τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ἐγκαταλείπεται καί τήν θέσιν του καταλαμβάνει ἡ ἀνθρωπαρέσκεια, ἐάν δέ ὑπάρχη κατήφεια καί στενοχωρία φεύγει ἡ ἰλαρότης καί τό ἐκούσιον καί ζῆ ὁ ἀσκούμενος εἰς κλίμα καταπιέσεως καί ἐξαναγκασμοῦ, ἤτοι εἰς ψυχικὰς καταστάσεις μὴ ἀρεστὰς εἰς τόν Θεόν.

Ἡ πνευματικὴ ἄσκησις πρέπει νά γίνεται μέ χαράν καί νά ἔχη ὡς πρῶτιστον σκοπόν νά εἰσαγάγῃ τήν καρδίαν μας εἰς τήν ἀγάπην καί τήν χαράν τοῦ Θεοῦ, διά τῆς ὁποίας ἐξοβελίζεται ἀπό μέσα μας πᾶσα πικρία καί μνησικακία καί πᾶσα διαμαρτυρία καί παράπονον κατά τῶν συνανθρώπων μας καί ἔρχεται μέσα μας καί ἀκτινοβολεῖται γύρω μας ἡ ἀδιατάρακτος καί ὑπέροχος εἰρήνη τοῦ Θεοῦ.

Εἶθε νά διέλθωμεν ἅπαντες τό στάδιον τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς μέ ἀγῶνας πνευματικούς, ὥστε νά χαρῶμεν μέ πληρότητα τήν χαράν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ὁποῖου ἡ Χάρις καί τό πλούσιον Ἔλεος εἶψαν μετὰ πάντων ὑμῶν.

**Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή βζ΄
+ Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν**

ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ:

“Ὁδός Ἐλευθερίας”

Στούς καιρούς μας, σημειώνει σ' ένα από τά βιβλία του ὁ Μητροπολίτης τοῦ Σουρόζ Antony Bloom, τά ποικίλα καλέσματα γιά σωτηρία καί ἀνακάλυψη μιᾶς νέας ἀπόλυτης ἀλήθειας πληθαίνουν. Καί ἐμεῖς τρέχουμε ζοπίσω τους γεμάτοι προσδοκίες. Τό ἀποτέλεσμα ὅμως παραμένει πάντα ἕνα βίωμα ὀδυνηρό, γεμάτο ἄγχος. Γιατί τόν ἐνθουσιασμό μας γιά μία νέα ἀλήθεια, πού ἀνακαλύψαμε, διαδέχεται ἡ πίκρα ἀπό τήν ἀνεπάρκειά της κι ἡ ἀνανεούμενη ἀνάγκη νά βροῦμε μίαν ἄλλη. Μέσα σέ αὐτό τό ἀκατάσχετο κυνηγητό γιά ἕνα πνευματικό θεμέλιο, ξεχάσαμε ἀπό πού ξεκινήσαμε.

Καί αὐτή ἡ περίοδος πού ἤδη διανύουμε, ἡ περίοδος τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, εἶναι περίοδος χαρᾶς, περίοδος γιά ζαναζωντάνεμα, γιατί ὁ χρόνος αὐτός εἶναι χρόνος ἐπιστροφῆς. Εἶναι ὁ χρόνος πού μπορεῖ νά μᾶς δώσει τήν εὐκαιρία νά ἀποτινάξωμε ἀπό μέσα μας καθεῖ φθαρμένο καί νεκρό ἀκριβῶς, γιά νά μπορέσωμε νά ζήσωμε. Ὅμως κάποιοι ἰσχυρίζονται πώς αὐτό εἶναι ἀνέφικτο, ἀφοῦ ἡ σύγχρονη ἐποχή ὀδηγεῖ τόν ἄνθρωπο στήν σύγχυση, στήν ὑποβάθμιση καί τέλος στήν ἀπομόνωση - ἀποξένωση, μέ ἀποτέλεσμα νά ἀναζητεῖ διεξόδους καί φυγές, ἄλλοτε ἀνώδυνες, ἀλλά ἐξίσου ἐπικίνδυνες καί ἀποπροσανατολιστικές. Ἡ σύγχρονη μαζική πολιτιστική παραγωγή τῆς διαφήμισης καί τοῦ θεάματος, σημειώνουν, προβάλλει εἰδωλα πού ἔντεχνα κατασκευάζει. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος, ὁ ὑπερπολιτισμένος τῆς ἐποχῆς μας, χάνει αὐτό

ἀκριβῶς πού ἡ ψυχή του λαχταρᾷ: τή λύτρωση, τήν χαρά, τήν εἰρήνη, τήν ἐλευθερία... Θύμα τραγικό ἑνός πνεύματος καί ρεύματος ἀντιεκκλησιαστικοῦ, ἑνός τρόπου ἀντιανθρωπιστικοῦ, ἑνός λίβα ὑλιστικοῦ, φαίνεται νά βρίσκεται σέ μία φάση γρήγορη καί αἰσθηματική πού ἔχει σάν συνέπεια τήν ἐπιδημική φτήνια καί μία κάθετη ὑποχώρηση, ὅσων μέχρι σήμερα ἦταν κοινά ἀποδεκτά ὡς ἀξίες καί ἰδανικά. Ἀπόδειξη, μέ ἄλλα λόγια, ὅτι δέν ὑπάρχει δυνατότητα νά ἐλπίζει κανεῖς.

Ἡ Μεγάλη Σαρακοστή ἔρχεται ἀκριβῶς νά ἀνατρέψει αὐτή τήν λογική, ἀφοῦ τό χαρούμενο μήνυμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὅτι μας δίνει τήν δυνατότητα νά περάσουμε καί ἐμεῖς τήν ζωηφόρο νέκρωση. Τό μεγάλο γεγονός εἶναι ἀκριβῶς ὅτι μπορούμε νά πεθάνουμε περιμένοντας. Αὐτό πού ἔχει σημασία εἶναι νά μετανοοῦμε, νά μπαίνουμε δηλ. στήν ἄλλη λογική, τήν λογική τῆς Ἐκκλησίας. Τότε, ὅπως σημειώνει καί Ἁγιορείτης Γέροντας, καταλαβαίνουμε ὅτι, ὅταν ὁ Χριστός φανερώνεται, κρύπεται. Ὅταν γίνεται ἄφαντος, φανερώνεται. Εἶναι αὐτό πού λέει καί ὁ Ἁγ. Γρηγόριος Νύσσης: «**Ὁ Χριστός ἀπαντᾷ δι' ὧν ἀρνεῖται νά ἀπαντήσῃ**». Τότε ἀξιολογοῦμε τά πάντα διαφορετικά. Βρίσκουμε τόν πλοῦτο, τήν δόξα, τόν παράδεισο ἐκεῖ, ὅπου οἱ ἄλλοι βλέπουν τήν συμφορά πού πρέπει νά ἀποφύγουν. Ἄν ὅμως δέν μπορούμε νά ἀκοῦμε τήν σιωπή Του, σημαίνει ὅτι δέν καταλαβαίνουμε τόν λόγο Του. Ἄν τυχόν νομίζουμε ὅτι Τόν καταλαβαίνουμε, σημαίνει ὅτι κάτι δέν πάει καλά μέ ἐμᾶς.

**Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Κισιάμου & Σελίνου κ.κ. ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ**

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

ΟΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ Η ΕΙΚΟΝΑ

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
πρ. Κισιάμου & Σελίνου
κ.κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας μέ τήν Ἀναστήλωση τῶν Ἁγίων Εἰκόνων, ὄχι μόνο μᾶς ὑπενθυμίζει τήν εἰκονομαχική αἵρεση καί τή Μεγάλη Νίκη τῆς Ἐκκλησίας κατά τήν ὄγδοη μ.Χ. ἑκατονταετηρίδα, ἀλλά μᾶς ἐπισημαίνει καί τήν ἀναζήτηση τῆς εἰκόνας τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, πού εἶναι «κατάκλαστη», καταερειπωμένη καί καταρρυπομένη ἀπό τίς Εἰκόνες τῆς ἐποχῆς μας...

Κατά τήν Ὁρθόδοξο Διδασκαλία,

ὁ ἄνθρωπος πλάστηκε «κατ' εἰκόνα καί καθ' ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ» καί αὕτη ἡ Θεολογική ἀνθρωπολογία, πού θέτει τίς βάσεις γιά κάθε γνήσιο ἀνθρωπισμό, εἶναι ἐκείνη πού ὠδήγησε σιγά - σιγά καί στά σημερινά ιδεώδη τῆς Δημοκρατίας καί τῶν ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Αὕτη ὅμως ἡ χριστιανική θεώρηση τοῦ ἀνθρώπου κλονίστηκε ἀπό τίς διαφορες οἰκονομικοπολιτικές ἰδεολογίες τῶν νεωτέρων χρόνων, πού βλέπουνε τόν ἄνθρωπο μόνο σάν ὕλική ὕπαρξη, σάν ἐμπόρευμα καί σάν ταξικό ἐργαλεῖο. Ἀλλά ἴσως τό βαθύτερο πλήγμα ἐναντίον τῆς εἰκόνας τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου τό κάνει σήμερο ἡ τεχνολογία μέ τά Μαζικά μέσα πού διαθέτει.

Ὁ Γάλλος Βιολόγος Ἀκαδημαϊκός Παῦλος Γρασέ στό βιβλίο του «Ὁ μικροῦλης Θεός ἀσθενεῖ», γράφει: «Θόρουβος, εἰκόνες ἀλλεπάλληλες, βία ἀτελείωτη, ἀχαλίνωτος ἐρωτισμός, μέτέτοιια ταΐζεται καθημερινά ὁ ἄνθρωπος... Ἐφημερίδες, ραδιόφωνα, βιβλία, τηλεόραση, ρεκλάμα, πολιτική προπαγάνδα, ἀποβλακῶνουν ἐπιστημονικά τόν ἄνθρωπο. Ὑπό τό πρόσχημα τῆς Ἐλευθερίας, τῆς πανίερης αὐτῆς ἀρχῆς τῆς φιλελεύθερης Δημοκρατίας, συνεχίζεται χωρίς σταματημό ὁ διασυρμός τῶν ψυχῶν, ὁ ὑπουλος καί βίαιος ἀφανισμός τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας». Ἡ παραβίαση τῆς Συνείδησης μέ ὑποσυνείδητα συνθήματα, «ἡ μουσική, οἱ χοροί κ.λ.π. τῶν Δυτικῶν κοινωνιῶν, φθείρουν καί βιάζουν τή συνείδηση τῆς Νεολαίας».

Καί μέσα σ'αυτές τίς φοβερές καί κο-
λασμένες εἰκόνες τῆς σημερινῆς ζωῆς, ἡ
Ἐκκλησία μας ὑψώνει τὴν **ΕΙΚΟΝΑ** τοῦ
Θεανθρώπου καί φάλλει: «Τὴν Ἄχραντον
Εἰκόνα σου προσκυνοῦμεν Ἄγαθέ...».
Ὑψώνει τὴν Ἄχραντη Εἰκόνα τοῦ Θεαν-
θρώπου Χριστοῦ καί τὴν πρωτόπλαστη
Εἰκόνα τῶν Θεανθρώπων πιστῶν του. Τὴν
Εἰκόνα τῶν Ἁγίων, τῶν Παρθένων, τῶν Δι-
καίων καί τῶν Μαρτύρων, πού τίς ἔχομε στά
Εἰκονοστάσια τῶν Ναῶν καί τῶν σπιτιῶν
μας, γιά νά μᾶς παρηγοροῦν στούς πόνους
καί τά ἀτυχήματά μας.

Καί μέσα λοιπόν στίς φοβερές Εἰκόνες
τοῦ ψεύδους καί τοῦ κέρδους, τῆς βαρβα-
ρότητας καί τῆς αἰσχύνης, πού ἡ ἐποχή
μας στήνει καθημερινά μπροστά στά μάτια
μας καί μᾶς καλεῖ νά τίς χειροκροτοῦμε καί
νά τίς προσκυνοῦμε, ἡ Ἐκκλησία ὑψώνει τὴν
Εἰκόνα τῆς ταπείνωσης, τῆς σεμνότητας, τῆς
εἰρήνης καί τῆς ἀγάπης καί μᾶς καλεῖ νά τίς
τιμοῦμε καί νά τίς ἀντιγράψουμε.

Κι ὅποιος μπορεῖ σέ τοῦτο τόν ξεπε-
σμένο κόσμο ν' ἀναστηλώνει τὴν εἰκόνα του
στό Εἰκονοστάσι τῶν Ἁγίων ἀξιῶν τῆς ζωῆς,
σίγουρα αὐτός ἀναστηλώνει τόν ἑαυτό του,
τόν τόπο του καί τόν κόσμο ὁλόκληρο.

Κι ἀκόμη μιὰ υπόμνηση: Τί ἀπόγινε
ἄραγε κείνη ἡ Εἰκονίτσα, πού κρεμόταν στίς
Σχολικές αἴθουσες καί θύμιζε τὴν «**Θεαν-
θρώπινη Εἰκόνα**» Δασκάλου καί Μαθητοῦ;

Τί ἀπόγινε κείνος ὁ Δάσκαλος, πού πί-
στευε πῶς «**σκοπός τοῦ Σχολείου εἶναι νά
κάνει ἀπό κάθε ἄνθρωπο ἕναν ἄνθρωπο**».

Καί τί ἀπόγινε κείνος ὁ μαθητής πού
πήγαινε στό Σχολεῖο τραγουδώντας:

«**Νά πηγαίνω στό Σχολεῖο νά μαθαίνω
γράμματα,**

**Γράμματα σπουδάγματα τοῦ Θεοῦ τά
πράγματα**».

Ἀπό το Βιβλίο:
«Θέματα Ἑλληνισμοῦ καί Ὁρθοδοξίας»
Χανιά, 1997

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

«Ἐκκλησία καί κόσμος»

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Κισάμου καί
Σελίνου ἐπιθυμώντας νά δημιουργή-
σει ἄλλον ἕνα δίαυλο κοινωνίας μέ
τούς ἄνθρώπους της καί ὄχι μόνον,
ἐγκαινίασε τακτικές ἐβδομαδιαῖες
ἐκπομπές στόν Ραδιοφωνικό σταθμό
«**ΡΑΔΙΟ ΡΙΖΙΤΕΣ 92,4 FM**» μέ τὴν
συμμετοχή τοῦ Σεβασμιωτάτου Μη-
τροπολίτου μας κ. κ. Ἀμφιλοχίου ὡς
καί ἄλλων ἀνθρώπων τοῦ τόπου. Οἱ
ἐκπομπές μεταδίδονται κάθε Σάββα-
το ἀπόγευμα καί ὥρα 7.00 μ.μ., μέ
ἐναρξη τό Σάββατο 3 Φεβρουαρίου
2006.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ ΚΑΙ Η ΠΑΙΔΕΙΑ

Τοῦ Αἴδεσ. Πρωτοπρ.
π. Εὐαγγέλου Παχυγιαννάκη
Ἄρχιεpr. Ἐπιτρόπου τῆς
Ἱ.Μ. Πέτρας & Χερρονήσου

να ἀπό τά καυτά προβλήματα τοῦ νεοελληνικοῦ βίου εἶναι καί τό πρόβλημα τῆς Παιδείας. Τό ὁποῖο, ἂν καί ἀπασχόλησε πάντοτε τήν Πολιτεία, μέ ὀξύτητες πολλές φορές καί συνεχεῖς ἀλλαγές, δέν ἔχει λυθεῖ. Τήν ἀπασχολεῖ ἀκόμη καί σήμερα, γιατί ἔχει διαπιστωθεῖ ὅτι ἡ Παιδεία διέρχεται κρίση. Γι' αὐτό καί πολλοί προσπαθοῦν στίς ἡμέρες μας νά ἐντοπίσουν τά αἷτια, πού προκαλοῦν αὐτή τήν κρίση καί προτείνουν λύσεις γιά τήν ἀντιμετώπισή της. Σ' αὐτό τό πλαίσιο ἐντάσσεται καί ἡ προσπάθεια, πού ἔχει ἀναληφθεῖ ἀπό τή σημερινή Κυβέρνηση, γιά τή δημιουργία ἐνός ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος, μέσω διαλόγου μέ τούς ἀρμόδιους φορεῖς, ἀποδεκτοῦ ἀπό ὅλους, πού θά συμβάλει οὐσιαστικά στήν προσπάθεια τῆς διαμόρφωσης ἐνός ἀξιόλογου ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος, βασισμένου σέ θεμελιακές μορφωτικές καί παιδαγωγικές ἀρχές καί ἀξίες, ἀλλά καί προσαρμοσμένου στήν "ταχύτατα ἀναπτυσσόμενη Γνώση".

Σήμερα, μέ τήν εὐκαιρία τῆς ἑορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, προστατῶν τῆς ἐλληνικῆς Παιδείας καί μεγάλων Οἰκουμενικῶν Διδασκάλων, θά προσπαθήσουμε νά δοῦμε, μέ πολλή συντομία, τίς θέσεις τῶν Ἁγίων αὐτῶν Παιδαγωγῶν, οἱ ὁποῖες, κατά τήν γνώμη μας, μποροῦν νά συμβάλλουν στήν ὑπέρβαση αὐτῆς τῆς κρίσεως. Κατ' ἀρχήν θέλουμε νά σημειώσουμε πῶς ἡ κρίση πού ἐμφανίζεται στήν Παιδεία μας δέν παρουσιάζει μόνο τήν πτώση τῶν παιδευτικῶν ἀξιῶν, ἀλλά ἐκφράζει συγχρόνως καί τήν πνευματική ὑγεία τοῦ λαοῦ μας. Ἄλλωστε, κάθε κρίση προϋποθέτει σύγκριση μέ τήν ὑπαρξη τῆς ἀλήθειας καί τῆς ὑγείας. Ὅπως ὁ ὑγιῆς ὀργανισμός τοῦ ἀνθρώπου ἀντιδρᾷ μέ πυρετό σέ κάθε εἰσβολή μικροβίων, τό ἴδιο ἔχει συμβεῖ καί μέ τή σύγχρονη κρίση στήν Παιδεία. Ὁ λαός μας ἀντιλαμβάνεται ὅτι κάτι δέν πάει καλά. Οἱ κεραῖες τῆς ψυχῆς του συλλαμβά-

νουν, ἔστω καί ἐνοραματικά, ὅτι οἱ στόχοι καί οἱ σκοποὶ τῆς σύγχρονης Παιδείας ἔχουν ἀλλάξει προσανατολισμό. Τά παιδαγωγικά προγράμματα καλλιεργοῦν μονόπλευρα τή γνώση, σέ βάρος τῶν ἀνθρωπιστικῶν γραμμάτων καί προωθοῦνται μόνο οἱ θετικές καί τεχνολογικές ἐπιστῆμες, μέ ἀποτέλεσμα ὁ ἄνθρωπος νά τεμαχίζεται καί νά γίνεται χωλός. Στό βάθος τῆς συνείδησης τοῦ λαοῦ μας καί στούς θεσμούς, ὑπάρχει μία ὑγιῆς ὑποδομή, ὅπως τή διαμόρφωσε ἡ Παράδοση τοῦ Ἐθνους μας. Μιά Παράδοση, πού ὑπῆρξε γέννημα τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος καί τοῦ Χριστιανικοῦ μεγαλείου, πού θεμελιώθηκε πάνω στή ζωή καί τό ἔργο τῶν μεγάλων Πατέρων καί Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀποκτώντας διαχρονική ἰσχύν. Ἐπομένως, ἡ συνειδητοποίηση τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ τοῦ ἀληθινοῦ παιδευτικοῦ ἰδεώδους, ἀλλά καί ἡ γνώση τῆς εἰσχωρήσεως ἑνός ἄλλου τρόπου σκέψεως καί ζωῆς, ἐν ὄψει τῶν σημερινῶν ἀπειλῶν τῆς διεθνοποιήσεως καί παγκοσμιοποιήσεως, δημιουργοῦν τή μεγάλη κρίση, τήν ὁποία ὁσμίζεται καί γιά τήν ὁποία ἀνησυχεῖ ὁ λαός μας.

Ὁ ἄνθρωπος, πού ζεῖ σ' αὐτόν ἐδῶ τόν τόπο καί ἔχει ἐπηρεαστεῖ ἀπό τήν Παιδεία τῶν Τριῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀναζητᾷ τό νόημα καί τήν πληρότητα τῆς ζωῆς. Θέλει ἡ Παιδεία πού τοῦ προσφέρεται, νά ἀνταποκρίνεται στή δίψα καί στήν ἀναζητήσή του γιά μία ὀλοκληρωμένη ζωή, πού λύνει ὅλα, κυρίως, τά ἐσωτερικά του προβλήματα. Δέν θέλει μία Παιδεία πού ἐξαντλεῖται μόνο στή λογική καί στίς πολλές γνώσεις. Θέλει καί συναίσθημα, ἀλλά καί βούληση καί ἰσχυροποίηση χαρακτήρων πρὸς τό ἀγαθόν. Ἄλλωστε ἡ Παιδεία δέν μπορεῖ νά ἐξαντληθεῖ ἀπλῶς σέ μία τυπική καί τεχνολογική ἐκπαίδευση, ἀλλά στοχεύει στήν καθολική μόρφωση. Γι' αὐτό καί δέν μᾶς ξενίζει τό γεγονός, ὅτι στήν Παράδοση τοῦ λαοῦ μας ἡ Παιδεία ταυτίζεται μέ τή μόρφωση. Καί, φυσικά, μόρφωση, πού νά συνδέεται ἄμεσα μέ τή βίωση τοῦ προσώπου, ὡς εἰκόνας, τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου Χριστοῦ. Πρόκειται οὐσιαστικά γιά μία διαρκή πορεία τελειώσεως ἀπό τό κατ' εἰκόνα στό καθ' ὁμοίωσιν. Καί, ἂν ἡ θύραθεν Παιδεία ἔχει σκοπό, ἀπό ἕναν ἄνθρωπο νά κάμει ἕναν ἀληθινό ἄνθρωπο, καλόν καὶ γαθόν, ἡ Παιδεία τῶν Πατέρων ἔχει σκοπό ἀπό ἕναν, τόν ὁποιοδήποτε ἄνθρωπο, νά δημιουργήσῃ ἕναν θεάνθρωπο. Σκοπός τῆς Παιδείας, κατά τούς Τρεῖς Ἱεράρχες, εἶναι

νά δημιουργήσουμε μία κοινωνία ἀνθρώπων ἐλεύθερη, μέ πίστη στόν Θεό καί ἀγάπη πρὸς τόν Θεό καί τόν ἄνθρωπο. Μιά κοινωνία δικαιοσύνης, ἀλληλεγγύης καί συνεργασίας, δίχως ἐγωισμούς καί πάθη.

Ὅταν μία Παιδεία δέν ἱκανοποιεῖ τή δίψα τοῦ ἀνθρώπου γιά ψυχοσωματική τελείωση καί ὀλοκλήρωση, τόν κάνει ἀγχώδη, ἀνικανοποίητο, ἀνερμάτιστο. Τοῦ ἀφαιρεῖ κάθε δύναμη γιά νά ἀντιμετωπίσει τή ζωή καί τόν γεμίζει μελαγχολία καί ἀπόγνωση. Ὁ ἄνθρωπος, ἰδίως ὁ νέος, ἔξω ἀπό τήν πραγματική μόρφωση, μέ μόνη τή γνώση, καταντάει οὐσιαστικά ἕνα ἀνυπόφορο ὄν, ἀφοῦ δέν αἰσθάνεται τήν πληρότητα τῆς ζωῆς.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες, Μέγας Βασίλειος, Γρηγόριος ὁ Θεολόγος καί Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, μία τέτοια Παιδεία πληρότητας ἔζησαν καί δίδαξαν. Οἱ ἴδιοι σπούδασαν στά μεγαλύτερα παιδευτικά κέντρα τῆς ἐποχῆς τους καί πῆραν ἀπό ἐκεῖ ὅ,τι δέν ἔβλαπτε τήν ἀποκαλυπτική ἀλήθεια τοῦ Χριστιανισμοῦ, δηλαδή τόν νέον τρόπον ζωῆς, πού ἔφερε στόν κόσμον μέ τήν ἔνσαρκη παρουσία Του ὁ Χριστός. Ἔτσι, «ποιήσαντες καί διδάξαντες», κατά τό πρόσταγμα τοῦ Κυρίου, ἐξέφρασαν τή ζωή καί τή διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, χρησιμοποιώντας τά παιδευτικά μέσα τῆς ἐποχῆς τους. Ἡ ἀρχαία Ἑλληνική Παιδεία συνδεόταν μέ τό ἱερόν καί γενικά μέ τόν Θεό. Τά γυμναστήρια, τά θέατρα, ἡ μουσική, ἡ φιλοσοφία, ἡ κοινωνική ζωή ἦταν συνδεδεμένα μέ τό ἱερό, ὅπως φαίνεται καί σήμερα στούς ἀρχαιολογικούς τόπους. Μέ αὐτόν τόν τρόπο ὅλη ἡ ἀρχαία Παιδεία ἦταν θεοκεντρική. Βέβαια, οἱ θεοὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων δέν ἦταν ξένοι ἀπό τήν παθολογία τοῦ ἀνθρώπου. Στήν πραγματικότητα ἦταν προέκταση καί θεοποίηση τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν. Σημασία, ὅμως, ἔχει ὅτι ἡ κοινωνική ζωή συνδεόταν στενά μέ τή λεγομένη θρησκευτική ζωή.

Οι Τρεις Ίεράρχες έδωσαν καινούργιο άξονα σ' αυτή τή νοοτροπία. Ο Θεός μας δέν είναι κάποια άγνωστη άφηρημένη θεότητα, αλλά ό σαρκωθείς Υιός και Λόγος του Θεού, τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος, ό προσωπικός για τον καθένα Θεός. Γι' αυτό αντικατέστησαν τήν άτομικότητα μέ τήν προσωπικότητα. Τό άτομο μέ τό πρόσωπο. Και, μέ τον τρόπο αυτό, καλλιέργησαν τήν άληθινή θεολογία και τήν πραγματική ανθρωπολογία, τήν φιλοθεΐα και τήν φιλανθρωπία. Μέσα από αυτό τό πρίσμα είδαν και τήν κοσμολογία και τήν κοινωνιολογία. Έτσι, ή άθεη Παιδεία και ή ανθρωποκεντρική μόρφωση είναι ξένα μορφωτικά ιδεώδη, τόσο προς τήν Έλληνική όσο και προς τήν Όρθόδοξη Παιδεία. Αναφορικά μέ τά επιμέρους θέματα τής Παιδείας ανεξάντλητος είναι ό πλούτος πού πηγάζει από τά συγγράμματα των Πατέρων. Γιατί άσχολήθηκαν υπεύθυνα μέ τον άνθρωπο και μέ τά προβλήματα τής άγωγής του. Έργάσθηκαν άοκνα πάνω στό μεγάλο θέμα τής Άγωγής, πού τό θεωρούσαν έργο σπουδαίο, υπεράξιο και διαχρονικό. «Τής τέχνης ταύτης ούκ έστιν άλλη μείζων», λέει ό ιερός Χρυσόστομος. «Όλα για μάς έρχονται δεύτερα», γράφει άλλοι, «από εκείνη τήν πρόνοια για τά παιδιά». Άλλά και ό άγιος Γρηγόριος ό Θεολόγος χαρακτηρίζει τό έργον τής Άγωγής «τέχνην τεχνών και έπιστήμην έπιστημών».

Έργο δύσκολο και πολύμοχθο είναι τό έργο τής Άγωγής. Γιατί, όπως σημειώνει ό Χρυσόστομος «άγριον ή νεότης... ίππος άδάμαστος... θηρίον άτίθασον». Πώς θά δαμάσωμε λοιπόν αυτό τό “θηρίον” στό όποιο προσβλέπει μέ έλπίδα ό κόσμος; Άλλά και ή νεότης, για ποιό σκοπό οφείλει νά φοιτᾶ στους χώρους τής ψυχικής και διανοητικής μορφώσεως; «Όμοιωθῆναι θεῷ», γράφει ό Βασίλειος. Έργο του παιδαγωγού είναι νά φιλοτεχνήσει στον νέο τήν εικόνα του Θεού. «Χριστόν αυτόν ποιήσον», παροτρύνει τον παιδαγωγόν ό Χρυσόστομος. Μιά πορεία προς τον Χριστόν είναι για τους Τρεις Ίεράρχες ή άγωγή τής νεότητας. Ο Χριστός είναι ό μοναδικός όδηγός και σωτήρας, γι' αυτό και δέν βλέπουν τήν Παιδεία σαν μία άπλή μετάδοση γνώσεων, ούτε σαν μέσον μιᾶς επαγγελματικής αποκατάστασης. Και τοῦτο, γιατί αποβλέπουν στή δημιουργία μιᾶς ολοκληρωμένης προσωπικότητας. Όλα τά επαγγέλματα, όλες οι εργασίες, πού κάνει ό άνθρωπος, είναι ευλογημένες, αρκει νά γίνο-

νται μέ τιμιότητα και χωρίς νά έκμεταλλεύεται ό ένας τον άλλον. Γι' αυτό και όλη ή παιδαγωγική προσπάθεια πρέπει νά αποβλέπει στήν έσωτερική καλλιέργεια του ανθρώπου, στήν ήθική ανύψωση και τελειοποίηση, πού είναι ό κύριος σκοπός τής Άγωγής. Και Άγωγή είναι «μετάληψις άγιότητας» και «ανάτροφή μετ' ευλάβειας».

Τό όραμα και ή πραγματικότητα τής Ένωμένης Εύρώπης είναι βέβαιο ότι θά προωθήσει τή νέα Εύρωπαϊκή ιδέα και θά δημιουργήσει τή νέα εύρωπαϊκή συνείδηση. Και αυτό θά επιτευχθεΐ μέ τήν εκπαίδευση, γι' αυτό και δίνεται προτεραιότητα στήν κατεύθυνση αυτή. Άπ' ότι γνωρίζουμε όλα τά Κράτη τής Εύρώπης, εν όψει αυτής τής πραγματικότητας, προετοιμάζονται τόσο για τήν πρόσληψη των στοιχείων τής νέας πολιτιστικής Παραδόσεως, όσο και για τή διατήρηση τής δικής τους έθνικής Παραδόσεως. Κάθε Κράτος τό θεωρεί αυτό πολύ άπαραίτητο.

Και ή Χώρα μας δέν μπορεί νά πράξει διαφορετικά. Πρέπει, όμως, νά δώσει μεγάλη σημασία στή διατήρηση τής δικής μας Παραδόσεως, όπως καλλιεργήθηκε και διαμορφώθηκε μέ τή συνάντηση του Έλληνικού πνεύματος και τής Χριστιανικής Αποκαλύψεως. Σ' αυτό συντελεΐ ή αναφορά μας και ή στροφή μας στή διδασκαλία, τή ζωή και τό έργο των Τριών Αγίων Ίεραρχών. Οι Τρεις Ίεράρχες σήμερα, περισσότερο ίσως από κάθε άλλη φορά, είναι επίκαιροι και άπαραίτητοι για τό Έθνος μας. Γιατί αυτοί είναι πού μπορούν νά βοηθήσουν τον εκπαιδευτικό κόσμο τής Χώρας μας νά βγει από τά άδιέξοδα τής σημερινής Παιδείας και τό Έθνος μας νά ζήσει και νά μεγαλουργήσει μέσα στή νέα πραγματικότητα τής Ένωμένης Εύρώπης, τής όποίας, μάλιστα τά πνευματικά και πολιτιστικά θεμέλια είναι Έλληνοχριστιανικά, και άφου σήμερα ή Εύρώπη έχει ανάγκη και αναζητᾶ μέ άγωνία μία τέτοια Παιδεία μέ διαπροσωπικές σχέσεις και ανθρώπινο πρόσωπο.

ΜΕΓΑΛΗ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

Η ΠΥΛΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ

Τοῦ Αἰδес. Πρωτοπρ. Ἐμμανουήλ Μπαριωτάκη
Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου Δυτ. Κισάμου

«Τῆς μετανοίας ἄνοιξόν μοι πύλας Ζωοδότα...»

(Ἰδιόμελον Μ. Τεσσαρακοστῆς)

Κτὴν δίνῃ τῶν καιρῶν πού ὀλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα μαστίζεται ἀπό κατάπτωση, οἱ ἠθικὲς καὶ πνευματικὲς ἀξίες διασάλευονται, τὰ ἦθη, τὰ ἔθιμα καὶ οἱ παραδόσεις χαλαρώνουν ἢ καὶ ἀνατρέπονται, οἱ θεῖες ἐπιταγές καὶ τὰ ἱερά Πατερικά θεσπίσματα καταπατοῦνται, ὁ ἐκμοντερνισμὸς καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμὸς παρελαύνουν, ἡ πίστη καὶ ἡ πνευματικὴ ζωὴ ὑποτονεῖ, δέν θά βρεθεῖ κάτοικος αὐτῆς τῆς γῆς, πού νά μὴν πιστεύει ὅτι χρειάζεται ἀλλαγὴ, ὅτι κάτι πρέπει νά ἀλλάξει, νά γίνῃ σωστότερο, νά γίνῃ καλύτερο.

Εὐτυχῶς ὑπάρχουν τίμιοι ἄνθρωποι πού ἀγωνιοῦν καὶ ἀγωνίζονται γιὰ νά καταφέρουν αὐτὴ τὴν ἀλλαγὴ. Ὑπάρχουν σοφοὶ ἄρχοντες καὶ κυβερνητὲς, πιστοὶ καὶ ἀφοσιωμένοι στό καθῆκον τους, ὑπάρχουν σπουδαῖοι ἐρευνητὲς καὶ ἐπιστήμονες, διδάσκαλοι καὶ φιλόσοφοι, οἱ ὁποῖοι ἐπεξεργάζονται καὶ καταθέτουν σκέψεις, παρουσιάζουν ἰδέες καὶ καταστρώνουν σχέδια.

Παρ' ὅλη ὅμως τὴν ἐργατικότητα καὶ καλὴ διάθεση τῶν εὐγενῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, τὰ σχέδιά τους, τό ἓνα μετὰ τό ἄλλο, ναυαγοῦν, ἀποτυγχάνουν, γιατί; Γιατί τόσοσ κόπος χαμένος; Γιατί τόση προσπάθεια καὶ θυσία στό κενό;

Νομίζω, ἀδελφοί μου, ὅτι ἡ ἀπάντηση εὐκόλα μπορεῖ νά δοθεῖ καὶ νά προσδιορισθεῖ ἡ αἰτία. Διότι οἱ ἀλλαγές οἱ ὁποῖες προτείνονται ἀπ' ὅλους αὐτούς, ἀλλάζουν μόνο

ἐξωτερικά τόν ἄνθρωπο, ἐξωτερικά τόν ὠραιοποιοῦν, ἀναμορφώνουν προσωρινά τὰ χαρακτηριστικά του, ἀλλάζουν τίς φορεσιές καὶ τὰ κοστούμια του, ἐνῶ στό βάθος του παραμένει ὁ ἴδιος. Στὴν ψυχὴ του παραμένουν ὅλα ἐκεῖνα τὰ πάθη τὰ ὁποῖα κάνουν τὴ ζωὴ του κόλαση.

Τότε ποιὸς εἶναι ἐκεῖνος πού διαθέτει τὰ μέσα καὶ γνωρίζει τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος θά ἀνακαινίσει τὴν ψυχὴ του καὶ θά ἀναμορφώσει τὴν ζωὴ του;

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ! Ἀδελφοί μου, αὐτὴ ἔχει τὴν δύναμη νά μεταβάλῃ τόν ἄνθρωπο, διότι εἶναι ἀνεξάντλητη πηγὴ λύτρωσης, ἁγιασμοῦ καὶ σωτηρίας, καὶ ρί-

πτει μεγάλα και ύψηλά συνθήματα σε κάθε εποχή, αλλά και στο σύγχρονο κόσμο. Μόνο εκείνη είναι που άκούραστα επαναλαμβάνει το σάλπισμα του ουρανού, την σωτήρια πρόσκληση του κυβερνήτη και αρχηγού της Σωτήρος Χριστού. «Μετανοείτε!» Η λέξη και μόνο αυτή έχει την δύναμη να μεταβάλει έσωτερικά τον άνθρωπο και από λύκο να τον κάμει αρνί, από σκοτεινό να τον μετατρέψει σε φωτεινό και από άμαρτωλό να τον αναδείξει άγιο.

Κάθε ημέρα, και ώρα ή αγία μας εκκλησία, αλλά ειδικά την έξοχος κατασκευαστική και ψυχοσωτήρια περίοδο της Μεγάλης Σαρακοστής, καλεί και προτρέπει όλους εμάς, τά παιδιά της, να εισέλθωμε στο πνευματικό αυτό στάδιο, να αναλάβωμε τά δοκιμασμένα πνευματικά όπλα, τά όποια μᾶς διαθέτει, να ριχθοῦμε στον αγώνα, να δώσουμε μάχη κατά των παθῶν μας, να συμπορευθοῦμε και συσταυρωθοῦμε με τον Λυτρωτή και Σωτήρα μας, για να συναναστηθοῦμε μαζί Του «έν καινότητι ζωῆς», (Ρωμ. στ, 4) σε νέα μορφή και κατάσταση.

Ἐπειδή ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει βαθιά ψυχολογική γνώση τῆς ἀνθρώπινης φύσης, τῆς τρομακτικῆς κοσμικότητας τῆς ζωῆς μας καί τῆς ἀδυναμίας τοῦ ἀνθρώπου νά ἀλλάξει αὐτόματα καί νά μεταφερθεῖ ἀπό τήν μιά πνευματική κατάσταση στήν ἄλλη, γι' αὐτό σταδιακά ξεκινᾷ τήν ἱερή αὐτή πορεία, μέ πολλή ὑπομονή καί προσπάθεια, γιά νά δώσει τήν δυνατότητα σέ κάθε ἀνθρώπο νά πραγματοποιήσῃ τήν τελική προσωπική του «διάβαση», τό «Πάσχα» στήν νέα του ἐν Χριστῷ ζωή.

Στήν πρώτη χριστιανική Ἐκκλησία βασικός σκοπός τῆς Σαρακοστής ἦταν νά προετοιμάσῃ τοὺς κατηγούμενους γιά τό βάπτισμά τους, τό ὁποῖο θά γινόταν στήν διάρκεια τῆς Ἀναστάσιμης Θείας Λειτουργίας.

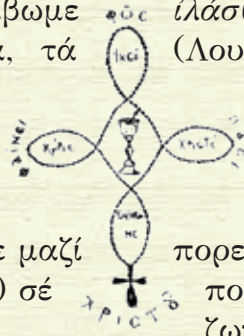
Ὅμως καί σήμερα πού ἡ Ἐκκλησία ἔχει καθιερώσει τόν νηπιοβαπτισμό καί ὁ θεσμός, τῆς πρό τοῦ βαπτίσματος κατηχήσεως δέν ὑπάρχει, τό βασικό νόημα τῆς Σαρακοστής παραμένει τό ἴδιο, δηλαδή, ἡ ἀνανέωση καί ἀνακαινίση τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ ἐπαναφορά του στό πρωτόκτιστο

κάλλος.

Πῶς ὁμως ἀδελφοί μου, πιστά τέκνα τῆς ἐκκλησίας, ὁ σημερινός ἀνθρώπος τοῦ 21ου αἰῶνα θά κατανοήσῃ καί θά ἀναγνωρίσει βλέποντας τόν ἑαυτό του τήν «εἰκόνα τῆς ἀρρήτου δόξης», ὅτι τήν ἀμαύρωσε; Πῶς θά καταλάβῃ ὅτι γυμνώθηκε καί πρόδωσε τόν ἑαυτό του, ἀλλά καί ἀρνήθηκε ἐκείνον τόν δημιουργό καί εὐεργέτη του καί χρειάζεται μία μετάνοια πού νά πηγάζει ἀπό τό ἔσχατο βάθος τῆς συνείδησής του; Πῶς θά συνέλθει, θά ἐπιστρέφῃ καί θά παραδοθεῖ στήν ἀγάπη καί τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ Πατέρα του;

Μόνο μέ μία γενναία ἀπόφαση. Μόνο μέ μία οὐσιαστική ὁμολογία ταπεινώσεως καί συντριβῆς «Κύριε ἡμάρτησα», «ὁ Θεός ἰλάσθητί μοι τῷ ἀμαρτωλῷ καί ἐλέησόν με» (Λουκ. ιη, 12). Αὐτό εἶναι ἀρκετό γιά νά ξεγυμνωθεῖ ἡ ἀμαρτία, νά βιώσει ὁ ἀνθρώπος στό βάθος τήν ἐλεεινότητά του, νά ἀνοίξῃ διάπλατα ἡ θύρα τοῦ ἐλέους καί μέ σταθερά βήματα νά πορευθεῖ καί νά φθάσῃ στά πόδια ἐκείνου πού εἶναι ἡ πραγματική χαρά, ἡ ἀληθινή ζωή, καί ἡ αἰώνια σωτηρία.

Ἀδελφοί, μπροστά μας ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σαρακοστή, ἡ θύρα τοῦ ἐλέους, ἡ πηγὴ τῶν μυστικῶν ὑπερφυσικῶν δυνάμεων καί κολυμβήθρα τῆς ἀνανέωσης μέ τήν ἐνέργεια καί τήν δωρεά τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἄς ἐπωφεληθοῦμε τῆς εὐκαιρίας ἡ ὁποία μας δίδεται, ἄς ἀκούσωμε τήν φωνή τῆς ἐκκλησίας μας, ἄς νοσταλγήσωμε τήν ἐπαναφορά καί τήν διά δακρύων ἀνανέωση τοῦ πρώτου βαπτίσματός μας, ἄς πυρώσωμε τό σῶμα μας μέ τό πῦρ καί τόν ἰδρώτα τῆς ἀσκήσεως, ἄς προσευχηθοῦμε μέ συντριβή καί ταπείνωση στόν Φιλάνθρωπο Κύριο, ἄς ξεκινήσωμε νέα πορεία μέ ἐκείνον στό δρόμο τῶν ἐντολῶν Του, ἄς ἀναπαύσωμε τήν ψυχή μας διώχνοντας τόν ρύπο της μέσα ἀπό τό μυστήριο τῆς μετανοίας καί ἐξομολογήσεως, ἄς γευθοῦμε τό Πανάχραντο Σῶμα Του καί τό Πανακήρατο Αἷμα Του μέσα ἀπό τό ποτήριο τῆς διαθήκης Του, ἄς νοιώσωμε τήν χαρά τῆς Ἀναστάσεως, γιά νά ἀξιωθοῦμε καί τῆς Παραδείσιας χαρᾶς, τρυφῆς καί ἀπολαύσεως ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

ΜΕΤΑΝΟΙΑ

& ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΗ

Ανάμεσα στις άλλες ανεκτίμητες δωρεές, πού μᾶς ἔδωσε ὁ Θεός καί Λυτρωτής μας, εἶναι καί τό σωτήριο μυστήριο τῆς Μετανοίας ἢ ὅπως συνήθως τό λέμε, τῆς Ἐξομολογήσεως, μέ τό ὁποῖο συγχωροῦνται καί ἐξαφανίζονται οἱ ἁμαρτίες μας. Χωρίς τήν ἐξομολόγησι δέν θά μπορούσε νά σωθεῖ κανείς, ὅσες ἀρετές κι ἄν εἶχε, γιατί δέν μπορεῖ νά βρεθεῖ ἄνθρωπος, πού νά μὴν ἁμάρτησε ποτέ.

Ἡ ταπεινή ὁμολογία τῶν ἁμαρτιῶν μας εἶναι πολύ εὐάρεστη στόν Κύριο. Ἄν ὁ Ἀδάμ, μετά τήν παρακοή καί τήν πώση του, παραδεχόταν μετανοημένος τό σφάλμα του, θά ἔβρισκε συγχώρησι ἀπό τόν Πανάγαθο Θεό. Ἀκόμα καί ὁ Κάϊν, πού ἔκανε ἕναν τόσο ἀποτρόπαιο φόνο, μπορούσε νά μετανοήσῃ καί νά συγχωρηθεῖ. Ἔτσι ἔκανε ὁ βασιλιάς Δαυΐδ. Μολοντί ἔπεσε σέ δύο θανάσιμα ἁμαρτήματα, σέ φόνο καί μοιχεία, συγχωρήθηκε, ἐπειδή μετανόησε εὐλικρινά: «Ἐξομολογήθηκα τήν ἁμαρτία μου στόν Κύριο καί δέν συγκάλυψα τήν ἀνομία μου, εἶπα: “Θά ὁμολογήσω τήν ἀνομία μου στόν Κύριο, κατηγορώντας τόν ἑαυτό μου”

κι ἐσύ ἀμέσως συγχώρησες τήν ἀσέβεια τῆς καρδιάς μου» (Ψαλμ. 31,5).

Γιά νά κάνεις ὅμως μία σωστή ἐξομολόγησι, γιά νά καθαρίσεις ὅλους τούς ρύπους τῆς συνειδήσεως, γιά νά λευκανθεῖ καί νά λαμπρυνθεῖ ἡ ψυχή σου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, δέν πρέπει νά ἐξομολογηθεῖς πρόχειρα καί ἀπροετοίμαστα, ὅπως οἱ πῶς πολλοί χριστιανοί. Ἐνα Ἱερό μυστήριο σάν κι αὐτό χρειάζεται καί προετοιμασία ἀνάλογη καί προσέλευσι μέ τήν πρέπουσα καρδιακή κατάστασι.

Πρῶτον. Ἐτοιμάσου τουλάχιστον δύο-τρῆς μέρες νωρίτερα, ἀποφεύγοντας τίς πολλές ἐπαφές μέ ἄλλους ἀνθρώπους καί μαζεύοντας τό νοῦ σου σέ περισυλλογή. Στοχάσου πόσος καιρός εἶναι πού δέν ἐξομολογήθηκες - μήπως ἄραγε καί ποτέ ἄλλοτε; - καί προσπάθησε νά θυμηθεῖς ἀπό τότε μέχρι τήν ὥρα τούτη σέ πόσα καί ποιά ἁμαρτήματα ἔπες «ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ ἢ κατά διάνοιαν», εἴτε ἀπό πρόθεσι εἴτε ἀπό ἀμέλεια ἢ ἀπροσεξία.

Δεύτερον. Ὅταν θά πᾶς στόν πνευματικό, θά τοῦ πῆς ὅλες τίς ἁμαρτίες σου, ὅπως ἀκριβῶς ἔγιναν. Τίποτα δέν θά κρύψεις, τίποτα δέν θ' ἀλλοιώσεις, σέ κανέναν ἄλλο δέν θά ρίξεις ὅποιεσδήποτε εὐθύνες γιά τίς δικές σου πτώσεις. Ἐπίσης, δέν θά ἀρκεσθεῖς σέ μία ξερή «καταλογογραφική» ἀπαρίθμησι τῶν ἁμαρτημάτων, ἀλλά θά κάνεις καί μία γενική παρουσίασι τῆς ψυχικῆς σου καταστάσεως, τῶν παθῶν καί τῶν ροπῶν σου, τῶν ἐλαττωμάτων καί τῶν ἀδυναμιῶν σου, ἔτσι ὥστε ὁ πνευματικός, σάν γαιατρός ψυχῶν, νά σχηματίσῃ σφαιρική εἰκόνα τῆς ἀσθενείας σου καί νά σέ βοηθήσῃ ἀποτελεσματικά στή θεραπεία τῆς.

Τρίτον. Ὁ τρόπος περιγραφῆς τῶν ἁμαρτιῶν πρέπει νά εἶναι ἰδιαίτερα προσεκτικός, ὥστε νά συνδυάζῃ τήν ἀκρίβεια μέ τή σεμνότητα. Ἀπό τό ἕνα μέρος, δηλαδή, θά ἀναφέρεις συνοπτικά καί χωρίς πολλά λόγια τίς συνθήκες καί τά ἐπιμέρους στοιχεῖα κάθε ἁμαρτίας - τό πού, τό πῶς, τό πότε κ.λ.π. - γιά νά καταλάβῃ ὁ

πνευματικός τό βάρος της. Ἀπό τό ἄλλο μέρος, πάλι, πρέπει ν' ἀποφεύγεις τίς λεπτομερεῖς καί φλύαρες ἀφηγήσεις, πού εἶναι κουραστικές, κάποτε μάλιστα καί σκανδαλιστικές. Αὐτές μήτε ἐσένα ὠφελοῦν μήτε τόν πνευματικό. Ἄς σημειωθεῖ ἰδιαίτερα, ὅτι, ἂν ἀμάρτησες μαζί μέ ἄλλο ἢ ἄλλὰ πρόσωπα (λ.χ. ἔκανες μία κλοπή μέ μερικούς φίλους σου ἢ πόρνευσες μέ μία γνωστή σου), καλύτερα εἶναι νά μήν ἀποκαλύψεις τήν ταυτότητά τους. Μετανόησε ἐσύ γιά τό δικό σου ἀμάρτημα, καί ἄφησέ τους αὐτούς στήν κρίση καί τό ἔλεος τοῦ Κυρίου.

Τέταρτον. Ἀπ' ὅλα πιό σπουδαῖο εἶναι νά βρεῖς πνευματικό ἔμπειρο, διακριτικό, σοφό καί συνετό, ἰκανό νά γιαιτρέψει, μέ τή δική σου συνεργεία καί τοῦ Θεοῦ τή χάρη, τίς πληγές καί τά τραύματα τῆς ψυχῆς σου. Ὅπως ψάχνεις γιά καλό γιαιτρό, πού θά εἶναι σέ θέση νά θεραπεύσει τίς σωματικές σου ἀσθένειες, ἔτσι, καί πιό ἐπίμονα ἀκόμα, ψάξε γιά καλό πνευματικό, πού θά συμβάλει στήν ψυχική σου θεραπεία. Γιατί ἀλλιῶς... «*τυφλός ἂν ὀδηγεῖ τυφλό, θά πέσουν κι οἱ δύο στό χαντάκι*» (Ματθ. 15,14). Ὅταν ὅμως τόν βρεῖς, μήν τόν ἀλλάξεις ὅσο βρίσκεται στή ζωή αὐτή. Ποτέ δέν ὠφελοῦνται ἐκεῖνοι πού γυρίζουν ἀπό πνευματικό σέ πνευματικό. Εἴτε ἀπό ἄγνοια τό κάνουν εἴτε ἀπό ἐγωισμό. Μόνο ὅταν ἕνας πνευματικός σέ παρακολουθεῖ συστηματικά καί σέ γνωρίσει καλά, μπορεῖ νά σέ βοηθήσει οὐσιαστικά στόν ἀγώνα σου γιά τήν κάθαρση καί στήν πορεία σου πρὸς τή σωτηρία.

Μιά σωστή ἐξομολόγηση ἔχει τὰ ἀκόλουθα δέκα ἰδιώματα:

1. Εἶναι σύντομη, ἀλλά καί περιεκτική, γίνεται δηλαδή χωρίς παραλείψεις, ἀλλά καί χωρίς περιπολογίες, κενολογίες, ταυτολογίες, λοξοδρομίες ἢ ἀκόμα καί παραμυθολογίες.
2. Εἶναι ταπεινή, γίνεται δηλαδή μέ συναί-

σθηση ἀμαρτωλότητας καί ἐνοχῆς, συναίσθηση πού ἀντανεκλάται στά λόγια καί σ' ὅλη τήν ἐμφάνιση τοῦ χριστιανοῦ.

3. Εἶναι εἰλικρινής, δέν περιέχει δηλαδή τίποτα λιγότερο καί τίποτα περισσότερο ἀπό τήν καθαρῆ ἀλήθεια, χωρίς προφάσεις, χωρίς δικαιολογίες, χωρίς ἐνοχοποίηση ὄχι μόνο ἄλλων ἀνθρώπων, μά οὔτε κι αὐτοῦ τοῦ διαβόλου!

4. Εἶναι ἄμεση, γίνεται δηλαδή χωρίς ἀναβολή. Μόλις ἡ συνείδηση σέ ἐλέγξει γιά ἀμαρτία, πρέπει νά τρέξεις στόν πνευματικό νά τήν ἐξομολογηθεῖς, γιατί δέν ξέρεις ποιά στιγμή θά σ' ἐπισκεφθεῖ ἀπροειδοποίητα ὁ θάνατος.

5. Εἶναι διακριτική, χαρακτηρίζεται, δηλαδή, ἀπό εὐθυκρισία, ὀρθοφροσύνη καί σύνεση, καθώς καί ἀπό διατύπωση σαφῆ, προσεκτική καί εὐτακτη.

6. Εἶναι πλήρης, περιλαμβάνει δηλαδή ὅλα τὰ ἀμαρτήματα, τίποτα δέν πρέπει νά παραλείπεται γιά νά εἰπωθεῖ σέ ἄλλον πνευματικό.

7. Εἶναι τελωνική, γίνεται δηλαδή μέ βαθεῖα εὐλάβεια καί συντριβή, μέ μίαν ἀγία ντροπή, σάν ἐκείνη τοῦ τελῶνη τῆς εὐαγγελικῆς παραβολῆς, πού δέν τολμοῦσε οὔτε τὰ μάτια του νά σηκώσει στόν οὐρανό, ἀλλά χτυποῦσε τό στήθος του κι ἔλεγε: «*Θεέ μου, σπλαχνίσου μέ τόν ἀμαρτωλό*» (Λουκ. 18,13).

8. Εἶναι μυστική, δηλαδή πέρα ἀπό τόν ἱερέα - πνευματικό καί τόν ἐξομολογούμενο χριστιανό, οὔτε μαθαίνει οὔτε ἐπιτρέπεται νά μάθει ἄλλος κανεῖς τό περιεχόμενο τῆς ἐξομολόγησως. Ἄν κάποιος - πράγμα ἀπίθανο καί πρακτικά, βέβαια, σχεδόν ἀδύνατο - ἀκούσει τήν ἐξομολόγηση ἄλλου, ἔχει χρέος νά μήν τήν ἀποκαλύψει ποτέ καί σέ κανέναν, ἀλλά νά πάρει μαζί του στόν τάφο ὅ,τι ἄκουσε. Πολύ περισσότερο ὁ πνευματικός δέν μπορεῖ νά φανερώσει σέ καμιά περίπτωση ἀμαρτίες πού τοῦ ἐξομολογήθηκαν, ἔστω κι ἂν αὐτό τό πληρώσει μέ τή ζωή του.

9. Εἶναι ἀρχή νέας ζωῆς. Μαζί μέ τήν ἐξομολόγηση παίρνεις στερεή ἀπόφαση ν' ἀγωνιστεῖς εὐσυνείδητα, ὥστε ὄχι μόνο νά μήν ἐπαναλάβεις τὰ ἀμαρτήματα πού ἐξομολογήθηκες, ἀλλά καί νά ἐπανορθώσεις, ἂν αὐτό εἶναι πρακτικά δυνατό, ὅ,τι κακό ἔκανες (λ.χ. νά ἀποζημιώσεις ὅποιον ἀδίκησες, νά ἐπιστρέψεις κάτι πού ἔκλεψες, νά ζητήσεις συγγνώμη ἀπ' αὐτόν πού ἔβρισες κ.ο.κ.). Σέ ἀντίθετη περίπτωση ἡ μετάνοιά σου δέν εἶναι ἀληθινή.

10. Συνοδεύεται, τέλος, ἀπό πρόθυμη ἀποδοχή τοῦ ἐπιτιμίου ἢ τοῦ κανόνα, πού ἴσως θά σοῦ ὀρίσει ὁ πνευματικός (νηστεία ἢ ἐλεημοσύνη ἢ οὐτιδήποτε ἄλλο θεωρήσει πρόσφορο), καί πού δέν ἀποτελεῖ «ποινή» ἢ «τιμωρία», ἀλλά ἕνα θεραπευτικό καί παιδαγωγικό μέσο, πού ἀποσκοπεῖ στήν πνευματική ὑποβοήθησή σου.

**«ΠΩΣ ΘΑ ΣΩΘΟΥΜΕ»
Ἐκδόσεις Ἱ.Μ. Παρακλήτου**

ΕΝΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

ΕΝΟΡΙΑ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΝΤΑΝΟΥ ΣΕΛΙΝΟΥ

Τοῦ Αἰδεσ. Πρωτοπρ. Φραγκίσκου Σαρτζετάκη
Αρχιερ. Ἐπιτρόπου Σελίνου

Η Ἐνορία Καντάνου γεωγραφικά ἀποτελεῖται ἀπό τήν πρώτην κοινότητα Καντάνου, ἐκτός ἀπό τούς οἰκισμούς Σκουδιανά, Σπίνα, Τραχανιάκο καί Τζεβρεμιανά, οἱ ὁποῖοι ὑπάγονται εἰς τήν ἐνορία Πλεμενιανῶν. Δηλαδή, ἡ Ἐνορία Καντάνου ἀποτελεῖται ἀπό τό κέντρο μέ τίς διάφορες ὑπηρεσίες καί τό ἐμπορικό κέντρο καί ἀπό τούς οἰκισμούς Βαμβακάδο, Ἄνυσαράκι, Καβαλαριανά, Κουφαλωτό, Τζαγκαρελιανά, Μπενουδιανά, Λαμπιριανά, Πασακιανά, Λόφο, καί Χατζηδιανά. Μέσα σ'αὐτούς τούς οἰκισμούς τοῦ Λεκανοπεδίου καί στό κέντρο εὐρίσκονται 18 Βυζαντινοί καί νεώτεροι ναοί. Στό μέσον τῶν συνοικισμῶν αὐτῶν καί σέ ὑπερυψωμένο λόφο εὐρίσκεται τό καμάρι ὄχι μόνο τῆς Καντάνου, ἀλλά καί γενικότερα τοῦ Νομοῦ, ὁ Ναός τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος.

Ὅλοι αὐτοί οἱ Ναοί ἔχουν τή δικιά τους ἱστορία καί παράδοση. Εἰς τήν παρούσα μου ἀναφορά, θά ἀναφερθῶ εἰς τόν κεντρικό ναό τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος, γιά τόν ὁποῖον ἔχω καί προσωπική γνώση ἀπό τήν νεαρά μου ἡλικία. Ἡ θεμελίωσή του ἔγινε τό ἔτος 1939, ὅταν ἡ κοινότητα Καντάνου εἶχε 1300-1400 κατοίκους. Μέ τή σκέψη δέ ὅτι ἡ κοινότητα θά ἀυξηθεῖ πληθυσμιακά σέ 3000, ξεκίνησαν αὐτή τή μεγάλη ἐκκλησία ἡ ὁποία σήμερα μέ τήν μείωση τοῦ πληθυσμοῦ στό ἥμισυ εἶναι ὑπερβολικά μεγάλη. Βέβαια σέ μεγάλες γι-

Ὁ μεγαλοπρεπής Ἱ.Ν. Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος Καντάνου

ορτές καί τελετές ἐξυπηρετεῖ, ἀπαιτεῖ ὅμως καί περισσότερα ἔξοδα γιά τήν συντήρησή της.

Τό 1941 πού ἡ Κάντανος κάηκε καί καταστράφηκε τελείως ἀπό τούς Γερμανούς, ὁ Ναός βρισκόταν στό μέσον περίπου τῆς τοιχοποιΐας, δηλαδή στά ἀνώφουλα τῶν παραθύρων. Μετά τήν ἀπελευθέρωση τό 1945, οἱ κάτοικοι μαζί μέ τήν ἀνοικοδόμηση τῶν σπιτιῶν τῶν ἄρχισαν πάλι καί τήν ἀνοικοδόμηση καί τήν ἀποπεράτωση τῆς ἐκκλησίας. Δύσκολα χρόνια τότε. Ὁ κόσμος δίχως σπίτια καί μαγατζέδες. Τί νά πρωτοκάμει;

Μπορεῖ νά τούς ἔλειπαν τά ἀγαθά καί τά

Ἱ.Ν. Ἁγ. Γεωργίου Λαμπιριανῶν Καντάνου

μέσα γιὰ τὴ ζωὴ, εἶχαν ὅμως ζωντανή τὴν πίστη, τὴν τόλμη καὶ τὴν ἀποφαστικότητα.

Τὴν ἐργολαβία εἶχε ἀναλάβει κάποιος ὀνομάτι Χανιωτάκης. Κατασκεύασαν ἀσβεστοκάμινο, γιὰ νὰ ἔχουν τὸν ἀσβέστη καὶ ἀπὸ τὸν ξεροπόταμο, πού περνᾷ ἀπὸ τὴν Κάντανο, κοσκίνιζαν χαλίκια καὶ ἄμμο. Σὲ προσωπικὴ ἐργασία ὑπῆρξε μεγάλη προθυμία. Ὅταν καλούπιαζαν κάποιον κομμάτι τοῦ Ναοῦ χτυποῦσαν τὴν καμπάνα καὶ μαζεύονταν ἄνδρες καὶ γυναῖκες μὲ φτυάρια καὶ γουβᾶδες γιὰ νὰ γυρίσουν τὰ χαρμάνια καὶ νὰ μεταφερθεῖ τὸ μπετόν στό καλούπι. Δέν ὑπῆρχαν τότε μπετονιέρες καὶ πρέσες. Σταματοῦσαν στὴ σειρὰ πάνω στὴ σκαλωσιά 20-30 ἄτομα καὶ μὲ γουβαδάκια χέρι - χέρι ἀνέβαζαν τὸ ὑλικὸ στό καλούπι. Ἡ καμπάνα, πού μαζεύει τοὺς πιστοὺς γιὰ λατρεία καὶ προσευχή, τότε μάζευε τοὺς πιστοὺς γιὰ βοήθεια καὶ ἐργασία.

Τὸ 1954 ἐγκαινιάσθηκε ὁ Ναός, ἀπὸ τὸν τότε Ἐπίσκοπο Κισάμου & Σελίνου κυρὸ Εὐδόκιμο, μὲ πάρα πολλές ἐλλείψεις, μὲ πρόχειρο πάτωμα καὶ τέμπλο, γιὰ νὰ καλύ-

φει καλύτερα τίς λατρευτικὲς ἀνάγκες τῆς ἐνορίας.

Τὸ 1955 τοποθετήθηκε τὸ μεσαῖο ξυλόγλυπτο τέμπλο πού κατασκεύασε ὁ ξυλογλύπτης Καβρουλάκης.

Τὸ 1974 ξεκίνησε ἡ ἀγιογράφηση τοῦ Ναοῦ ἀπὸ τὸν Ἁγιογράφο Νικόλαο Γιαννακάκη, κυρίως μὲ προσφορὲς τῶν ἐνοριτῶν καὶ ἐλαχίστων εὐσεβῶν χριστιανῶν ἐκτὸς Καντάνου.

Ἐάν τώρα συγκρίνωμε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴ στάση τῶν παππούδων καὶ πατεράδων μας εἰς τὸ κάλεσμα τῆς καμπάνας μὲ τὴν δική μας στάση, διαπιστώνωμε ὅχι μόνο ἀδιαφορία, ἀλλὰ καὶ δυσφορία, στό ἄκουσμά της, ἀφοῦ καὶ ὁ ἦχος της μᾶς ἐνοχλεῖ.

Εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐνορία ὑπηρετήσαν ὡς Ἐφημέριοι μετὰ τὴν Τουρκοκρατία οἱ Ἱερεῖς:

Μιχαὴλ Παπαηλιάκης, ἕως τὸ 1935.

Πολύκαρπος Γρυφάκης, 1935-1941 .

Ἰωάννης Στεφανογιάννης, 1941-1945 ἐξυπηρετώντας τὴν ἐνορία Καντάνου παράλληλα μὲ τὴν ἐνορία Πλεμενιανῶν, διότι ὁ παπὰ Πολύκαρπος Γρυφάκης εἶχε ἀποκηρυχθεῖ ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς καὶ εὐρίσκετο εἰς τὴ Μέση Ἀνατολή.

Μιχαὴλ Κουκουράκης, 1946-1983.

Φραγκίσκος Σαρτζετάκης, ἀπὸ τὸ 1984 ἕως καὶ σήμερα.

ΚΑΤΑΚΟΜΒΕΣ

Η ΡΙΖΑ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ (Α' ΜΕΡΟΣ)

“Catacumbas” (λατινικά) ἦταν ἡ ὄνομασία μιᾶς κοιλάδας πού βρισκόταν πλησίον τῆς Via appia antica, νότια τῆς Ρώμης.

Ἡ ἔκφραση “IN CATACUMBAS” ἀρχίζει νά ἀκούγεται γύρω στόν 4ο μ.Χ. αἰώνα καί δήλωνε τούς ὑπόγειους τάφους πού βρίσκονταν στή Βασιλική του S. Sebastiano στή Via appia antica, στή Ρώμη.

Ἡ ἔτυμολογία τῆς λέξης ἀνταποκρίνεται στήν ἐρμηνεία τῆς ὀνομασίας, πού δόθηκε λόγω τῆς φυσικῆς διαμόρφωσης τῆς περιοχῆς.

Catacumbas, σύνθετη λέξη (cata-cumbas) κατά-κύμβας στά Ἑλληνικά.

Cumbe στά λατινικά (κύμβη) - “Cosa

Τοῦ κ. Νικολάου Γιαννακάκη
Ἀγιογράφου

incavata” - Ἰταλικά (ἔργο κοιλότητας). Κύμβη σημαίνει (κύμβαλο) δηλ. δοχεῖο - ἀγγεῖο - ἀλλά καί κοιλότητα ἐδάφους.

Cata-Cumbas (Κατά-Κύμβας) κατά - κοιλότητα - κατά τήν κοιλάδα.

Ἔτσι ἀπό τό ὄνομα μιᾶς κοιλάδας Catacombe - (Κατακόμβη), πῆραν τήν ὀνομασία τους τά ὑπόγεια παλαιοχριστιανικά κοιμητήρια.

Cimiterium Catacumbas ad Sanctum Sebastianum-Via appia (κατά τή λατινική ἔκφραση) δηλ. Κοιμητήριο κατακόμβης Ἁγ. Σεβαστιανοῦ, ὁδός Ἀππία.

Στήν προαναφερόμενη κοιλάδα, ἀλλά καί σέ ἄλλες περιοχές τῆς Ρώμης, ὑπῆρχαν τά παλιά ὑπόγεια λατομεῖα, ὅπου οἱ Ρωμαῖοι λάξευαν τό ἀργιλόχωμα πού χρησιμοποιοῦσαν γιά τίς πλιθοδομές τῆς ἐποχῆς.

Ἡ νέα θρησκεία, ὁ Χριστιανισμός, ἀρχικά δέν ἦταν ἀποδεκτός κι ἔτσι οἱ μνημένοι στή νέα ιδέα βρισκόταν ὑπό συνεχῆ δι-

Ὁ Παντοκράτωρ.
Ἰ.Ν. Εὐαγγ. Θεοτόκου Κισάμου
Ἔργο. Νικ. Γιαννακάκη

ωγμό. Σύμφωνα μέ τήν Ρωμαϊκή νομοθεσία στούς ὀπαδούς τῆς νέας θρησκείας, ἐκτός τοῦ ὅτι ἦταν διωκόμενοι, δέν ἐπιτρεπόταν νά λαμβάνουν μέρος σέ συναθροίσεις κοινῆς προσευχῆς, οὔτε νά εἰσέρχονται σέ κοινά κοιμητήρια. Οἱ νεκροί τους ἔπρεπε νά θάβονται ἐκτός τῶν τειχῶν τῆς Ρώμης καί αὐτό ἀπό τίς ἀρχές τοῦ 2ου αἰώνα, γιατί κατά τόν 1ο αἰώνα ὑπῆρχε ἡ συνήθεια τῆς ἀποτέφρωσης τῶν νεκρῶν.

Οἱ συναθροίσεις τῶν πρώτων Χριστιανῶν, Πρωτοχριστιανῶν ὅπως ὀνομαζόταν, πού σκόπευαν στήν προσευχή ἤ καί τόν προσηλυτισμό νέων ὀπαδῶν στήν ιδέα τοῦ Χριστιανισμοῦ, γινόταν σέ χώρους ιδιόκτητους. Οἱ χώροι αὐτοί ἦταν κάποια συγκεκριμένα σπίτια τά “domus-ecclesiae” - σπίτια ἀγάπης, ὅπως λεγόταν.

Ὅστόσο τό πρόβλημα τῶν νεκρῶν ὑπῆρχε. Οἱ νεκροί τους πέθαναν παλεύοντας μέ τά θηρία στόν ἵππόδρομο γιά μία ιδέα. Τούς ἄξιζε λοιπόν καλύτερη μεταχείριση καί μεγαλύτερη τιμή. Τή λύση τοῦ προβλή-

ματος τήν ἔδωσαν τά ὑπόγεια λατομεῖα. Μέ τις συνεχεῖς ἐκβαθύνσεις, πού ἔφταναν καί τά πέντε μέτρα, ἀλλά καί τό πάτωμα, μέ τήν ἀνάλογο διαμόρφωση πρόσφεραν χῶρο γιά χιλιάδες νεκρούς.

Σ' αὐτό τό χῶρο μπορούσαν οἱ Χριστιανοί νά συγκεντρώνονται, γιά νά τιμοῦν τούς νεκρούς τους, ἀλλά καί γιά νά προσεύχονται χωρίς νά ὑποφιάζονται. Ἦταν γι' αὐτούς ἕνας τόπος ἐφήμερου καταφυγίου "luogo dirifugio momentaneo" ὅπως καί ὀνομάστηκε ἀργότερα.

Μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου οἱ Χριστιανοί ἀρχίζουν νά ἐκμεταλλεύονται τίς πλευρές τῶν λατομείων μέ φόρμες ἀπλές καί λειτουργικές, λαξεύοντας ὀρθογώνιες ἐσοχές (κοιλότητες - θήκες) τήν μιά πάνω στήν ἄλλη πού στό σύνολο τους ἔφταναν τά πέντε μέτρα.

Τό κλείσιμο τῆς ἐσοχῆς γινόταν μέ πλάκα ἀπό Teracotta, (κεραμίδι - κεραμική πλάκα), ἢ καί ἀπό πλάκα μαρμάρου. Πάνω της ἔγραφαν ἢ σκάλιζαν τό ὄνομα τοῦ νεκροῦ, τή μέρα καί τό μήνα θανάτου. Ὅμως οἱ περισσότερες εἶχαν μείνει χωρίς ἐπιγραφές. Οἱ ἀπλοί αὐτοί τάφοι ὀνομαζόταν LOCULI" (ιδιόκτητοι τάφοι).

Μιά φόρμα τάφου πιά πλούσιου ἦταν τό "ARCOSOLIO" (Arco-solio, τόξο - ἀψίδα, τάφος - παρτέρι), τοξοειδῆς ἐσοχή, πού τό βάθος της ἦταν διαφόρων διαστάσεων, ἀνάλογο μέ τίς διαστάσεις τοῦ τάφου πού ὑπῆρχε στή βάση της. Πάνω, κι ἀπό τό ὕψος τῆς ἐπίπεδης πλάκας τοῦ τάφου βρισκόταν τό τόξο (Arco) πού δημιουργοῦσε ἕνα εἶδος θολωτῆς ὀροφῆς καί μετόπης στό βάθος. ARCUS-SOLUM λατινικά (τόξο ἐπί τοῦ τάφου).

Ἡ τοξοειδῆς αὐτή θολωτή ὀροφή μέ ἰσόμετρες τίς τέσσερις πλευρές, ἐνίοτε ἢ πλευρά τῆς ὄψης, στηριζόταν στά δύο της ἄκρα ἀντίστοιχα, σέ δύο κολῶνες μέ ἀπλά ἢ καί λαξευμένα κιονόκρανα. Ἄλλοτε πάλι ἢ ἰσοπλευρική τοξοειδῆς ὀροφή χωριζόταν ἀπό δύο προτεταμένες διαγώνιους, σέ τέσσερα

ἰσοσκελῆ σφαιρικά τρίγωνα, τά σημερινά σταυροθόλια.

"CUBICOLI" ἦταν χῶροι διαφόρων διαστάσεων τετράγωνοι ἢ καί πολυγωνικοί μέ ποικίλες ἀρχιτεκτονικές φόρμες. Στίς πλευρές τους ἦταν τοποθετιμένα τά "ARCOSOLIA" ἀπό ἕνα στήν κάθε πλευρά, χρησίμευαν ὡς μνημεῖα γιά οἰκογένειες (οἰκογενιακοί τάφοι) ἢ καί γιά ἕνα μικρό σύνολο ἀπό πιστούς,

(ὀμαδικοί τάφοι). Συνήθως φωτιζόταν μέ φυσικό φωτισμό. Στό κέντρο τῆς ὀροφῆς ὑπῆρχε ἄνοιγμα, ὄχι πάντα, τό ὁποῖο στόν καιρό πού ὁ χῶρος λειτουργοῦσε ὡς λατομεῖο, χρησίμευε γιά τήν ἐξαγωγή τοῦ ἀργίλου μέ τό δίχτυ.

Ἡ ζωγραφική διακόσμηση τῶν κατακομβῶν, σέ χώρους πού προσφερόταν, ὅπως ὀροφές, τόξα, μετόπες, ἦταν θέμα τιμῆς καί σεβασμοῦ πρὸς τούς νεκρούς καί ἔμμεση λατρεία πρὸς τή νέα θρησκεία.

Τά ἀπλά γραμμικά σύμβολα καί οἱ συμβολικές παραστάσεις ἀπό τήν Παλαιά, ἀλλά καί τήν Καινή Διαθήκη, πού ὑπαινίσσονται τά μυστήρια τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, μπορούν νά θεωρηθοῦν ὡς

τό λίκνο τοῦ χριστιανισμοῦ καί ἡ παρακαταθήκη τῆς ἐκκλησίας.

Γιά τήν τεχνική παρατηρεῖται ὅτι ἡ ζωγραφική στίς κατακόμβες δέν εἶναι ἐγκαυστική, ἀλλά ἀπλά τοιχογραφία. (Aridopigere) στεγνά, ξηρά - ζωγραφίζω (ξηρογραφία). Δέν εἶναι φρέσκο μέ τήν σημασία τῆς τεχνικῆς τῆς λέξης, ἀλλά καρπός ἐνός μικτοῦ συστήματος. Πάνω στό φρέσκο οἱ ζωγράφοι μεταχειρίζοταν τήν τεχνική τῆς τέμπερας (ὑδροχρώματος - ὑδατογραφίας). Στήν ὑγρή πλευρά τῆς πρώτης φάσης τῆς ζωγραφισμένης ἐπιφάνειας, ἐπανερχόταν μέ τέμπερα, πού ἐνισχύθηκε μέ μία οὐσία ἀπό γάλα ἢ ἀπό αὐγό, γιά νά ἀποφευχθεῖ ἡ φθορά. Τά τοιχώματα ἀπό πωρόλιθο καί ὑφαιστειογενές χῶμα δέν κατάφεραν νά κρατήσουν ἕνα παχύ στρώμα ἀσβεστώματος.

Ἡ Πλατυτέρα.

Ἱ.Ν. Εὐαγγ. Θεοτόκου Κισάμου
Ἔργο. Νικ. Γιαννακάκη

Τά χρώματα είναι όρυκτά και ή παλέτα τήςζωγραφικήςφτωχή. Υπερισχύνουνήκίτρινη ώχρα, τό κόκκινο και τό πράσινο. Πιό σπάνια βρίσκουμε τό μίνιο, τήν κινάδαρη και τό βαθύ γαλάζιο. Οί θόλοι και γενικά οί ζωγραφισμένες επιφάνειες έχουν γεωμετρικό διαμερισμό. Ο διαχωρισμός τών θεμάτων είναι πειθαρχημένος και γίνεται μέ κόκκινες γραμμές. Τό είδος τής ζωγραφικής είναι Ίμπρεσιονιστικό. Ήδη στήν τέχνη έκδηλώνεται έκτός από τά γραμμικά σχήματα αὐτή ή γρήγορη έκτέλεση μέ μάζες από χρώματα κατά διαστήματα, πού παρουσιάζουν μία χαρακτηριστική όψη πού δίνει τήν έντύπωση τής αὐταπάτης. Στίς κατακόμβες δημιουργήθηκε ή έντύπωση τής αὐταπάτης, λόγω τών ειδικῶν συνθηκῶν τών ύπογείων τόπων στούς όποιους ή έπιμέλεια τών λεπτομερειῶν είναι έργο άχρηστο. Στήν έπιλογή τών χρωμάτων συντελεί και ό φωτισμός. Οί ζωγράφοι τών προθαλάμων στή DOMITILA, (2ος αιώνας), ζωγραφίζουν τούς άγγέλους σαν μάζες άποχρώσεων από λαμπερά χρώματα. Στή συνέχεια ακολουθοῦν τή ζωγραφική πού βασίζεται στό τοπίο Έλληνιστικοῦ τύπου. Τά τοπία και γενικά τό περιβάλλον στή κρύπτη τής LUCINA στό S. CALLISTO, (2ος αιώνας), άν και είναι τολμηρά, έχουν μεγαλύτερη διαφάνεια και λεπτότητα χρωμάτων. Στήν ίδια κατεύθυνση άφθονοῦν οί κίτρινοι τόνοι πού προβάλλονται πάνω σε έντονα κόκκινα. Οί φιγούρες διακρίνονται από μακριά ένῶ από κοντά είναι μάζες από ύποσκιάσματα. Οί σκηνές ύψώνονται μόνο στά άναγκαία πρόσωπα χωρίς κανένα περιβάλλον. Η διακόσμηση, γρήγορα σχεδιασμένη, έχει λεπτομέρειες μιᾶς θαυμάσιας σύνθεσης.

Σέ τρίτη φάση τά χρώματα γίνονται λιγότερο φωτεινά, οί ζεστοί χρωματισμοί πιό συχνοί, οί σχέσεις πιό σκληρές και τά ύποσκιάσματα πιό ζωηρά. Παρατηρεΐται μία επικράτηση τοῦ κόκκινου και τοῦ κίτρινου χρώματος χαρακτηρισμένων μέ σκούρες γραμμές. Σέ τέταρτη φάση ξαναγίνεται τό χρώμα όχι πιά άπαλό και λαμπρό, αλλά ζεστό και έφαρμοσμένο σε σταθερές φόρμες. Μπορεΐ νά φαίνονται άπλά στήν έκτέλεσή τους, πού νά άγγίζουν τό όριο τοῦ "άτεχνου",

όμως πρέπει νά λάβωμε ύπ' όψη μας ότι σε πολλές ζωγραφικές συνθέσεις, φτάνομε μόνο μετά από μία μακρά και μελετημένη εξέλιξη. Γι'αυτό ή τέχνη στίς κατακόμβες έχει μία μεγάλη γνησιότητα.

Ο KOMSTEDT, (Γερμανός Αρχαιολόγος), θεωρεΐ αὐτό τό είδος τής ζωγραφικής σαν προηγούμενο τής μεσαιωνικής τέχνης, και ό ίδιος διαπιστώνει ότι στήν πρώτη περίοδο τής χριστιανικής τέχνης ή άπεικόνιση είναι βασισμένη στήν πραγματικότητα μέ συμβολισμούς στήν ύπηρεσία τής θρησκευτικής ιδέας. Στή δεύτερη περίοδο προχωρεΐ προς ένα ρυθμό άκαταμάχητο, όπου ή ίδια ή εικόνα έχει τήν ύποχρέωση νά εκφράσει τό περιεχόμενο τής θρησκευτικής ιδέας. Έδῶ άκριβῶς βρίσκεται ή ρίζα τής βυζαντινής τέχνης.

Κατά τόν ΛΕΩΝΙΔΑ ΟΥΣΠΕΝΣΚΙ, ή λειτουργική τέχνη τής άγιογραφίας είναι μία θεολογία πού εκφράζεται μέ σχήματα και χρώματα. Περιέχει τρία στοιχεία πού συγκροτοῦν τήν χριστιανική θρησκεία. Τό δόγμα, πού τό όμολογεΐ μέ τήν εικόνα, τήν πνευματική και ήθική διδασκαλία πού τήν έρμηνεύει μέ τήν ύπόθεση και τό περιεχόμενο της και τήν λατρεία, πού άναπόσπαστο μέρος της είναι ή εικόνα.

Αὐτό, αλλά και τά προηγούμενα στοιχεία σε σχέση μέ τήν εικονογραφική ζωγραφική τών κατακομβῶν, συνιστοῦν τήν τεκμηρίωση τής καταγωγής τής βυζαντινής ζωγραφικής τέχνης.

Η θεματολογία, τά σύμβολα και τά μονογράμματα τής ζωγραφικής τών κατακομβῶν, υίοθετήθηκαν από τήν βυζαντινή ζωγραφική μέσα στό θεματολογικό της κύκλο, αλλά και στήν τεχνική της εξέλιξη, σε μία πορεία πού άνάγεται σε τέχνη στήν ύπηρεσία τής εκκλησίας, ύποταγμένη στούς κανόνες πού εκείνη θέσπισε, για τήν άπεικόνιση και τήν καλλιτεχνική της έκφραση γενικότερα. Σε μία τέχνη, όπου τό στοιχείο τής άφαιρέσεως κατέχει σημαντική θέση, όπου ή πιστή άπόδοση τής πραγματικότητας ύποχωρεΐ μπροστά στό πνευματικό περιεχόμενο ή τό καθαρά ρυθμικό στοιχείο.

Συνεχίζεται...

ΟΥΓΚΑΝΤΑ

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΑΣΙΑΤΗΣ

Ἡ πορεία πρὸς τὴ μακρινὴ Οὐγκάντα, στὰ βάρη τῆς γειτονικῆς Ἠπείρου, ξεκίνησε στίς 27- 1- 2007, ὅταν ἀναχώρησε ἡ ἀποστολὴ τῆς Μητροπόλεώς μας μέ τίς εὐλογίες τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας κ. Ἀμφιλοχίου. Εἶχε ξεκινήσει μῆνες νωρίτερα μέ τὴ συγκινητικὴ ἀνταπόκριση - ὕλική καὶ ἠθική - τῶν ἀνθρώπων τῆς Μητροπόλεώς μας. Ἡ χαρὰ καὶ συγκίνησή μας, φυσικὰ μεγάλη. Καὶ θὰ φανεῖ ὀξύμωρο τό σχῆμα, ἀλλὰ στή φτωχὴ Οὐγκάντα ἔγινε ἀκόμα μεγαλύτερη! Γιατί γευτήκαμε ἀπὸ κοινὰ τίς αὐθόρμητες ἐκδηλώσεις ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης τῶν ἀπλῶν, ἀγνῶν καὶ πολύπαθων ἀνθρώπων τῆς ὁμορφῆς αὐτῆς χώρας, κι ὅλο αὐτό, ἐπειδὴ τοὺς δώσαμε... ΝΕΡΟ! Γιατί ἡ γεώτρηση, πού μέ πρωτοβουλία καὶ ἐνέργειες τῆς Μητροπόλεώς μας ἀνοίχθηκε, εἶναι πλέον γεγονός ἀδιαμφισβήτητο. Καὶ δέ μπορεῖς παρά νά συγκινηθεῖς καὶ νά ἀναθεωρήσεις τὴ στάση σου γιὰ τὴ ζωὴ, ὅταν βλέπεις ὅτι ἐν

ἔτει 2007 ὑπάρχουν ἀνθρώποι πού περπατοῦν ὄρες πολλές γιὰ νά πάρουν νερό ἀπὸ αὐτὴ τὴ γεώτρηση. Ἡ εὐεργεσία τοῦ νεροῦ, πού κάποι-οι ἄλλοι, οἱ εὐγενεῖς καὶ ἀξιοπρεπεῖς ἀνθρώποι τῆς Οὐγκάντας, χαίρονται καὶ γεύονται, εἶναι προσφορά ἀγάπης καὶ γενναιοδωρίας τῶν μακρινῶν ἐπαρχιῶν τῆς Κισάμου καὶ τοῦ Σελίνου, πού ἀπλῶς φαντάζονται ὅτι ὑπάρχουν πάνω στό χάρτη. Συγκίνηση νιώθεις κι ὅταν βλέπεις τὰ παιδάκια νά παίζουν μέ αὐτό τό «παιχνίδι» σὰ νά εἶναι τό πιό ὁμορφο καὶ λαμπερό τοῦ κόσμου, κι ὅμως εἶναι ἀπλὰ νερό! Δέ μπορεῖς παρά νά πιστέψεις περισσότερο στό Θεό, ὅταν βλέπεις τοὺς ἴδιους ἀνθρώπους νά διανύουν μεγάλες ἀποστάσεις γιὰ τὴ Θεῖα Λειτουργία τῆς Κυριακῆς, νά κοινωνοῦν, νά ψάλλουν ὄχι μόνο στή γλώσσα τους, μά καὶ στήν ἑλληνική - τιμῶντας τοὺς ἐπισκέπτες, ἀλλὰ καὶ νά ἐπιθυμοῦν

ἀληθινά νά βαφτιστοῦν, ἐλπίζοντας στή λύτρωση. Δέ μπορείς παρά νά νιώσεις ἐγλωστῆς καί ἀχάριστος βλέποντας ὅλα τά πρόσωπα νά σοῦ χαμογελοῦν ἀκατάπαυστα. γιατί στήν Οὐγκάντα δέν ὑπάρχει ἡ ἔννοια τῆς κατάθλιψης ἢ τῆς αὐτοκτονίας.

“Ὅλοι ξέρουν ὅτι ὑπάρχουν καί τά... «πολλά»- ἐξάλλου ὅλα τά καλά εἰσρρέουν ἀπό τό δυτικό κόσμο (γιά τούς λίγους ἔχοντες καί κατέχοντες), ὅμως ὄχι μόνο ἀρκοῦνται, ἀλλά εἶναι εὐτυχισμένοι ἔστω κι ὅταν ἐξασφαλίζουν τά λίγα. Δέ μπορείς παρά νά σκύψεις τό κεφάλι, νά κλείσεις τά μάτια καί νά προσευχηθεῖς γιά αὐτά τά παιδάκια πού ἀγκαλιάζοντάς τα καταλάβαινες ὅτι εἶναι σέ ἐμπύρετη κατάσταση καί ὅμως περίμεναν ὥρες πολλές, ὑπομονετικά καί χωρίς διαμαρτυρίες, πάλι μέ χαμόγελα νά ἐξεταστοῦν καί νά πάρουν φάρμακα, γιατί ἔχουν θέληση ἔστω καί γιά αὐτή τή ζωή πού στά λίγα τους χρόνια ἔχουν καταλάβει πώς εἶναι σκληρή. Δέν μπορείς παρά νά θές νά ἐπισκεφτεῖς ξανά τά ἴδια μέρη, μέ τήν ἐλπίδα πώς θά συναντήσεις τούς ἴδιους ἀνθρώπους πού θά ἔχουν βελτιώσει καί καλύτερεύσει τήν καθημερινότητά τους.

Μέ τά χρήματα πού δώσατε ἀπό τό ὑστέρημά σας, πού πιστέψατε στήν προσπάθειά μας καί μοιραστήκατε τήν ἀγωνία μας, βοηθήσατε αὐτούς τούς μακρινούς μας γείτονες καί ἀδελφούς ἀπό τήν μεγάλη γειτονιά τοῦ κόσμου, νά πιοῦνε νερό μέσω τῆς γεώτρησης, νά γευτοῦν τροφή μέσω τοῦ ἀγροκλήματος πού

τούς χαρίσαμε, νά διεκδικήσουν τό δικαίωμα στή ζωή μέσω τοῦ ἰατροῦ, πού τούς χτίζουμε καί τῆς ὑποτροφίας πού παρέχουμε σέ ἕναν φοιτητή, γιά νά γίνει γιατρός καί νά τό στελεχώσει. Τούς βοηθήσατε ἐπίσης νά ὄνειρευτοῦν τήν γνώση καί νά τήν κάνουν πραγματικότητα, γιατί τά χρήματα πού συγκεντρώσαμε ἦταν ἀρκετά ἀκόμα καί γιά νά προχωρήσουμε στό χτίσιμο σχολείου. Τέλος, βαφτίσαμε 37 μικρά παιδάκια μέ τήν ἐλπίδα ὅτι σέ λίγα χρόνια θά εἶναι αὐτά οἱ κήρυκες τῆς Ὁρθοδοξίας στή μακρινή, ἀλλά συνάμα τόσο κοντινή Ἀφρική.

“Ὅλους ἐσᾶς πού βοηθήσατε νά γίνει καί αὐτή ἡ πορεία ἀγάπης πραγματικότητα σᾶς εὐχαριστοῦμε ἀπό καρδιάς καί εἴμαστε σίγουροι πώς τό ἴδιο πρόθυμα θά ἀνταποκριθεῖτε καί στήν ἐπόμενη πορεία ἀγάπης μας - ἀγάπης σας.

Βασιλική Ἀποστολάκη
Φιλολόγος

Ἡ Ἐκκλησία σᾶς ἀπαντᾶ...

Ἡ ἀγαπητὴ ἀναγνώστρια τοῦ περιοδικοῦ μας κ. Μαρία Κ. παράλληλα μέ τίς συγχαρητήριες εὐχές της πρὸς τὸν Σεβ. Μητροπολίτη μας κ.κ. Ἀμφιλόχιο γιὰ τὸ ἐποικοδομητικὸ περιεχόμενον τοῦ περιοδικοῦ, μᾶς ὑπέβαλε τὸ ἑξῆς ἐρώτημα:

Τί συμβολίζει τὸ κοινὸ ποτήριον στὴν ἀκολουθία τοῦ γάμου;

Ἀπάντησις:

«Ποτήριον σωτηρίου λήψομαι καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπικαλέσομαι».

Τὰ λόγια πού ψάλλει ὁ Ἱερέας εἶναι ὁ 4 στίχος ἀπὸ τὸν 115° Ψαλμὸ. Ἐκεῖ ὁ Ψαλμωδὸς δηλώνει πὼς γιὰ ὅλα τὰ ἀγαθὰ, γιὰ τὴν προστασία καὶ τὴ σωτηρία πού τοῦ χάρισε ὁ Κύριος «δὲν τοῦ ἀπομένει τίποτε ἄλλο παρά νὰ προσφέρει σ' αὐτὸν θυσία γιὰ ὅλα αὐτὰ, νὰ λάβει τὸ ποτήριον τῆς εὐχαριστίας καὶ γεμάτος εὐγνωμοσύνη νὰ ἐπικαλεσθεῖ τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου».

Στὴν Καινὴ Διαθήκη ὁμοίως τὸ «ποτήριον σωτηρίου» ἔχει ἄλλη διάστασις· εἶναι αὐτὴ ἡ ἴδια ἢ σταυρική θυσία τοῦ Κυρίου, ἀπὸ τὴν ὁποία πηγάζει ἡ δικὴ μας λύτρωσις καὶ σωτηρία. Εἰδικότερα, στὴν περίπτωσι τῶν νεονύμφων ἢ μετάληψι ἀπὸ τὸ κοινὸ ποτήρι ἀποτελεῖ καὶ ἔκφρασις εὐχαριστίας βέβαια γιὰ τὸ εὐχάριστο γεγονός τοῦ γάμου, ἀλλὰ καὶ ἐφόδιον γιὰ τὸν ἔγγαμο βίον, γιὰ ἀνεπίληπτη πορεία, γιὰ καλλιέργεια πνεύματος κατανόησις, ἀνοχῆς, ἀγάπης καὶ θυσίας· ἐφόδιον γιὰ τίς δυσκολίες πού θὰ ἀντιμετωπίσει ἡ συμβίωσις τοῦ ἀνδρόγυνου· ἐφόδιον γιὰ τὸν ἀγῶνα τῶν νεονύμφων πρὸς τήρησι τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, πρὸς ἄσκησι τῆς ἀρετῆς μέ στόχο τὴν τελειότητα.

Ἐπειδὴ τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Χριστοῦ στὴν Κανά τῆς Γαλιλαίας ἦταν ἡ μεταστοιχείωσις τοῦ νεροῦ σέ κρασί, ὁ Ἱερέας κατὰ τὴ διάρκεια τῆς τελετῆς τοῦ γάμου προσκομίζει καὶ προσφέρει στοὺς νεονύμφους «πρὸς πόσιν» ποτήρι γεμάτον κρασί. Αὐτὸ ἐμεῖς τὸ λέμε «κοινὸν ποτήριον», διότι ὑποτυπώνει τὴν κοινότητα τοῦ βίου τῶν νεονύμφων.

Ἡ σημασία ὁμοίως τοῦ κοινοῦ ποτηρίου δὲν εἶναι μόνο μεταφορική, ἀλλὰ καὶ λειτουργική. Στὴν παλαιοχριστιανικὴ ἐποχὴ οἱ νεόνυμφοι κοινωνοῦσαν κανονικὰ «τῶν ἀκράντων Μυστηρίων», τελώντας τοὺς γάμους τοὺς μέσα στὴ θεία Λειτουργία. Κατὰ τὴν ὕστερη Βυζαντινὴ Ἐποχὴ (18^ο αἰ.), τελοῦνταν καὶ Ἀκολουθίαις Γάμου πού δὲν ἐμπεριείχαν τὴ θεία Μετάληψι, ἀλλὰ ἀπλὰ τὸ αὐτὸ κοινὸ ποτήριον οἴνου. Στὴν μετεξέλιξι αὐτὴ συνέβαλαν πολλοὶ λόγοι (ἐκφυρθεὶς ἐθνοκοινωνικὴς περιστάσεις, ἱερολογία τοῦ γάμου σέ οἰκίαις, κ.ἄ.).

Τὸ κοινὸ ποτήριον στὰ πλαίσια τῆς ἱερολογίας τοῦ γάμου προσθέτει τὴν οὐσιαστικὴν συμβολὴν του στό εὐλογημένον Μυστήριον τοῦ γάμου.

Ἡ Ἐκκλησία σᾶς ἀπαντᾶ...

Φίλοι καὶ ἀδελφοί μας, ἀναγνῶτες καὶ ἀναγνώστριες τοῦ περιοδικοῦ μας, Στὴν προσπάθειά μας νὰ προσεγγίσουμε ἀκόμα περισσότερο ἐσᾶς καὶ τίς ἀγωνίες σας δημιουργήσαμε ἀπὸ τὸν μῆνα Δεκέμβριον ἀνοιχτὴ γραμμὴ ἐπικοινωνίας μαζί σας.

Γιὰ ὁποιοδήποτε θέμα, ἐρώτημα ἢ ἀπορία σας μπορεῖτε νὰ μᾶς γράφετε στὴν ἠλεκτρονικὴ διεύθυνσι <http://www.imks.gr/cgi-bin/fpm.cgi>

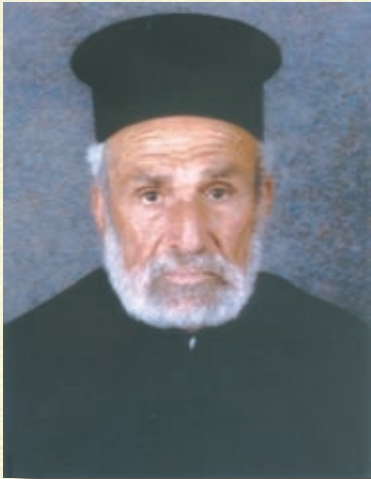
Ὁμάδα ἔμπειρων καὶ καταξιωμένων πνευματικῶν θὰ ἀπαντᾶ γραπτὰ στό ἐπόμενο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ μας πάνω στὰ ἐρωτήματά σας. Εὐνόητο εἶναι ὅτι θὰ διατηρεῖται ἡ ἀνωνυμία αὐτῶν πού θὰ ὑποβάλλουν ἐρωτήματα.

ΙΕΡΑΤΙΚΑ ΠΕΝΘΗ

ΙΕΡΕΥΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΤΩΜΑΖΙΝΑΚΗΣ

Ἐφημέριος Βάθης Κισάμου

Ἐνας ταπεινός Λευΐτης καὶ διάκονος τῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, ὁ Αἰδес. Ἀντώνιος Τωμαζινάκης, Ἐφημέριος τῆς Ἐνορίας Βάθης, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τὴν 28η Δεκεμβρίου 2006.

Ὁ μακαριστός πατήρ Ἀντώνιος γεννήθηκε στό Κούνενι Κισάμου τὴν 26-11-1926.

Τό παιδικὰ καὶ τὰ ἐφηβικά του χρόνια εἶναι δύσκολα καὶ σημαδεύονται ἀπό τὰ δραματικά γεγονότα τῆς Κατοχῆς καὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου.

Ἀπό πολύ μικρός ἐπέδειξε ζῆλο γιὰ τὴν ἱερωσύνη.

Τελειώνοντας τὸ δημοτικό σχολεῖο τοῦ χωριοῦ του ἔρχεται στό Καστέλλι γιὰ νὰ φοιτήσῃ στό τότε Ὀκτατάξιο Γυμνάσιο Κισάμου. Διακόπτει ὁμως τὴν φοίτησή του τὸ 1949, γιὰ νὰ ὑπηρετήσῃ στὸν Ἑλληνικό στρατό.

Ἐπιστρέφοντας ἀπὸ τὸ στρατό ὀλοκληρώνει τὴν φοίτησή του στό Γυμνάσιο Ἀρρένων Χανίων καὶ τὸ 1952 ἐνεγράφη στό Ἀνώτερο Ἐκκλησιαστικό Φροντιστήριο Κρήτης, στό Μοναστήρι τῆς Ἁγίας Τριάδος Χανίων.

Τὴν 11η Δεκεμβρίου τοῦ 1952 χειροτονεῖται Διάκονος καὶ τὴν ἐπομένη ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, Πρεσβύτερος ἀπὸ τὸν τότε Ἐπίσκοπο Κισάμου καὶ Σελίνου κυρό Εὐδόκιμο.

Τὴν 1η Ἰανουαρίου 1955 τοποθετεῖται κανονικός ἐφημέριος τῆς γενέτειρας ἐνορίας του Βάθης Κισάμου, στὴν ὁποία διηκόνησε μέχρι καὶ τὴν κοίμησή του.

Πάνω ἀπὸ πενήντα χρόνια ὑπῆρξε καλὸς λειτουργὸς καὶ στοργικὸς ποιμένας, ὄχι μόνο γιὰ τὴν ἐνορία του, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν εὐρύτερη περιοχή τῶν Ἐννιά Χωριῶν, ἀφοῦ γιὰ πολλὰ χρόνια διηκόνησε καὶ τίς Ἐνορίες Κεφαλίου, Πλοκαμιανῶν καὶ Περιβολίων.

Ἡ τοπική μας Ἐκκλησία καὶ ἡ Ἱ. Μητρόπολις μας αἰσθάνεται βαθιὰ τὴν ἀνάγκη νὰ τοῦ ἐκφράσῃ τὴν εὐαρέσκειά της γιὰ τὴν μακρὰ καὶ καρποφόρα διακονία του στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου.

Εὐχαριστοῦμε τὸν μακαριστό παπὰ Ἀντώνη, γιατί δέν σταμάτησε νὰ χτυπᾷ τὴν καμπάνα τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωριοῦ του, ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν συνταξιοδότησή του.

Τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ ἀνδρόγυνα πού εὐλόγησε, γιὰ τὰ παιδιά πού βάπτισε, γιὰ τοὺς ἑσπερινούς καὶ λειτουργίες πού τέλεσε ἀπὸ τὴν Τζιτζιφιὰ ὡς τὰ Παπαδιανὰ καὶ τὸ Λούχι.

Τὸν εὐχαριστοῦμε πού σ' ὄλη του τὴ ζωὴ στάθηκε ἀπλός, ταπεινός, καλός κι ἀκούραστος. Εὐχόμαστε ὅπως ὁ Θεὸς κατατάξῃ τὴν ψυχὴ του ἐν χῶρα ζώντων.

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

(ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2007)

Γεύματα Ἀγάπης

Η Μητρόπολις μας στην προσπάθειά της νά ανακουφίσει τόν ανθρώπινο πόνο προσέφερε τίς ἡμέρες τῶν ἑορτῶν τοῦ Ἁγίου Δωδεκαμήρου (Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά καί Θεοφάνεια), γεύματα ἀγάπης σέ ἐμπερίστατους ἀδελφούς μας, κατ' ἐξοχήν σέ οἰκονομικούς μετανάστες πού ζοῦν στήν περιοχή τῆς Κισάμου. Τήν εὐθύνη παρασκευῆς τῶν γευμάτων εἶχε τό Ἄννουσάκειο Θεραπευτήριο-Γηροκομεῖο τῆς Μητροπόλεως μας.

Ἡ Ἑορτή τῶν Θεοφανείων

Ἡ μεγάλη Δεσποτική Ἑορτή τῶν Θεοφανείων ἑορτάστηκε καί στήν Μητρόπολή μας

μέ ιδιαίτερη λαμπρότητα καί μέ ρίψεις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ σέ ὅσες Ἑνορίες γειτνιάζουν μέ θάλασσα. Στήν ἑδρα τῆς Μητροπόλεως, τό Καστέλλι, μετά τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας οἱ Ἑνορίες τῆς πόλεως ἐν πομπῇ κατευθύνθηκαν πρὸς τήν παραλία τοῦ παλιοῦ τελωνείου, ὅπου ἔγινε καί ἡ ρήψις τοῦ Σταυροῦ ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας κ. Ἀμφιλοχίου.

Ἑορτή Ἁγίου Μακαρίου

Τήν Παρασκευή 19 Ἰανουαρίου, ἑορτή τοῦ Ἁγίου Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, ἑορτάζει καί τό κάθισμα, πού εἶναι ἀφιερωμένο στήν μνήμη του καί εὐρίσκεται ἐπάνω ἀπό τίς ἐγκαταστάσεις τῆς Ο.Α.Κ. Τοῦ ἑσπερινοῦ

Κοπή Βασιλόπιτας τοῦ προγράμματος «Κατ' οἶκον Βοήθεια» Σελίνου

προεξῆρχε ὁ Σεβ. Ποιμενάρχης μας, παρουσία μαθητῶν καί καθηγητῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Κρήτης, οἱ ὁποῖοι καί ἔψαλαν, τήν δέ κυριώνυμο ἡμέρα ἐτελέσθη Θεία Λειτουργία, ὑπό τοῦ Πανοσ/του Ἀρχιμανδρίτου π. Χρυσάνθου Κελαϊδῆ, Ἡγουμένου τῆς Ἱ. Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ὁδηγητρίας Γωνιάς.

Ἐκδήλωση τοῦ Συνδέσμου Κληρικῶν τῆς Μητροπόλεώς μας

Τό ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς 21 Ἰανουαρίου, ὁ Σύνδεσμος Κληρικῶν τῆς Μητροπόλεώς μας ἔκοψε τήν βασιλόπιτά του, παρουσία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας, τῶν Ἱερέων μετά τῶν οἰκογενειῶν των, ὡς καί πολλῶν ἐκλεκτῶν προσκεκλημένων. Στήν ἴδια ἐκδήλωση ἡ Μητρόπολις τίμησε τοὺς ἐν ζωῇ συνταξιούχους Ἱερεῖς τῆς.

Τό πρόγραμμα «Κατ' οἶκον Βοήθεια» Σελίνου τοῦ Ἀννουσάκειου Θεραπευτηρίου τῆς Μητροπόλεώς μας ἔκοψε τήν βασιλόπιτά του στό Ροδοβάνι Σελίνου, τό ἑσπέρας τῆς 25^{ης} Ἰανουαρίου μέ τήν συμμετοχή κατοίκων τῆς περιοχῆς.

Τό Ἀννουσάκειο Θεραπευτήριον – Γηροκομεῖο λειτουργεῖ δύο Κατ' οἶκον Προγράμματα Βοήθειας, στήν Κίσσαμο καί στό Σέλινο καί προσφέρει τίς ὑπηρεσίες του σέ ἑκατόν πενήντα οἰκογένειες, συνολικά δηλαδή, σέ τριακοσίους πενήντα ἀνθρώπους, γέροντες καί γερόντισσες τῶν ἐπαρχιῶν, ὡς καί μοναχικούς ἀνθρώπους, θεραπεύοντας τίς πολλαπλές ἀνάγκες των (μέτρησις πιέσεως, ἀγορά φαρμάκων, ἀγορά τροφίμων, προσωπική καί οἰκιακή καθαριότητα, κ.ἄ.).

Ἑορτή τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Ἡ μεγάλη καί σπουδαία ἑορτή τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καί Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου, κατά τήν ὁποίαν ἑορτάζει ἡ Ἑλληνική Παιδεία καί τά Ἑλληνικά Γράμματα, ἑορτάστηκε καί ἐφέτος εἰς τήν Μητρόπολιν μας μέ τόν ἐκκλησιασμό τῶν Σχολείων, δοξολογία καί ὁμιλίες. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας στόν σύντομο χαιρετισμό του ἀναφέρθηκε στήν κρίση πού περνᾷ στοὺς καιρούς μας ἡ παιδεία στό σύνολό της

καί τόνισε τήν ἀναγκαιότητα καί σπουδαιότητα ἐπιστροφῆς στό πνεῦμα καί τό ἦθος τῆς παιδείας τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.

Γεύματα σέ ἐκπαιδευτικούς.

Ἐπ' εὐκαιρία τῆς ἐορτῆς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, προστατῶν τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας καί τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, ἡ Μητρόπολις μας παρέθεσε γεύματα στούς ἐκπαιδευτικούς τῶν Ἐπαρχιῶν Κισάμου καί Σελίνου στό Καστέλλι, Κολυμπάρι, Βουκολιές, Κάντανο καί Παλαιόχωρα, μερίμνη τῶν κατά τόπους Ἐνοριῶν. Στίς συνάξεις αὐτές δόθηκε ἡ εὐκαιρία γιά περισσότερη γνωριμία καί ἐπικοινωνία τοῦ Ἐπισκόπου μας μέ τούς λειτουργούς τῆς Παιδείας πού διακονοῦν στά Σχολεῖα τῶν Ἐπαρχιῶν μας.

Ἐπισκέψεις σέ Σχολεῖα

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας στήν προσπάθειά

του νά εὑρεθεῖ κοντά στά παιδιά τῆς περιοχῆς ἐπισκέφθηκε Σχολεῖα τῶν ἐπαρχιῶν (Κίσαμο καί Σέλινο), ὅπου εὐχῆθηκε σέ διδάσκοντες καί διδασκόμενους γιά τό νέο ἔτος καί προσέφερε σέ ὅλους τό ἡμερολόγιο τῆς Μητροπόλεώς μας.

Ἱεραποστολή στήν Οὐγκάντα

Στά πλαίσια τῆς ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς ἡ Μητρόπολις μας ἀπέστειλε στήν Οὐγκάντα ἀπό 28/1/2007 ἕως καί 3/2/2007 κλιμάκιο ὑπό τήν εὐθύνη τοῦ Αἰδεσ. π. Ἀντωνίου Ἀρετάκη, Δ/ντοῦ τοῦ Ἀννουσάκειου Θεραπευτηρίου-Γηροκομείου τῆς Μητροπόλεώς μας, μέ τήν συμμετοχή τοῦ ἱατροῦ κ. Μουζουράκη Εὐτυχίου καθώς καί τῶν: Στεφανίας Σχετάκη, Μαρίας Τσιλεδάκη καί Κοτζαμπασάκη Ἐμμανουήλ, νοσηλευτῶν, Ἄννας Γαβαλάκη, φυσιοθεραπεύτριας, Μαρίας Βαϊδάκη, κοινωνικῆς λειτουργοῦ (ἐργαζόμενων

του Ἄννουσακείου) ὡς καί τῆς Βασιλικῆς Ἀποστολάκη, ἐθελόντριας.

Σκοπός τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς ἦταν ἡ διεύρυνση τοῦ ἔργου πού ἡ Μητρόπολις μας ἔχει ἀρχίσει ἀπό τό 2004 γιά τήν βελτίωση τῶν συνθηκῶν ζωῆς στήν ἐνορία τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ Monte. Τελέσθηκαν τό μυστήριό τῆς Βαπτίσεως σέ σαράντα παιδιά τῆς Ἀφρικανικῆς Ἡπείρου, τά ἐγκαίνια γεώτρησης νεροῦ, πού εἶχε θεμελιωθεῖ ἀπό τό 2004 καί τέθηκε θεμέλιος λίθος ἐνός μόνιμου Ἰατρείου στήν περιοχή, τήν κατασκευή τοῦ ὁποίου ἀνέλαβε ἡ Μητρόπολις μας. Ἐπίσης καί σέ συνεργασία μέ τόν ἰατρό - χειρουργό κ. Ἀντώνιο Λιάσκο, στήθηκε ἕνα Ἰατρεῖο στό ὁποῖο ἐξετάστηκαν 250 ἀσθενεῖς μέ προβλήματα ἐλνοσσίας, μαλάριας, ψῶρας, ρευματοπάθειας κ.ἄ.

Προσφέρθηκαν ἐπίσης χρήματα στόν Ἱερέα τῆς Ἐνορίας π. Ἀντώνιο Μουτιάμπα (προσφορά ἀγάπης ἐπώνυμων καί ἀνώνυμων ἀνθρώπων τῆς Κισάμου καί ὄχι μόνον) γιά τήν ἀνακαίνιση νηπιαγωγείου, κατασκευή Ἰατρείου, ἀγορά εἰδῶν ρουχισμοῦ, δίδακτρα – σπουδές, συνολικοῦ ὕψους 17.000 εὐρώ. Ἐπιπλέον προσφέρθηκαν στήν Ἱ. Μητρόπολη Καμπάλας 22.200 εὐρώ γιά τίς πολλαπλές καί ἐπιτακτικές ἀνάγκες τῆς. Ἡ Μητρόπολις μας εὐχαριστεῖ ἀπό καρδιάς τόσον τά μέλη τῆς ἀποστολῆς γιά τήν ἔμπρακτη ἀγάπη τους πρός τοὺς δοκιμαζομένους ἀδελφούς μας τῆς Ἀφρικανικῆς Ἡπείρου, ὅσον καί ὅλους ὅσους στήριξαν καί στηρίζουν μέ τήν ἀγάπη τους τήν προσπάθεια αὐτή τῆς Μητροπόλεώς μας.

Θυρανοΐξια Ἱεροῦ Ναοῦ

Τό ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς 4^{ης} Φεβρουαρίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας ἐτέλεσε τά θυρανοΐξια τοῦ προσφάτως ἀνακαινισθέντος Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγ. Γεωργίου Δρακῶνας. Τοῦ ἑσπερινοῦ πού ἀκολούθησε προεξῆρχε ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κνωσοῦ κ. Εὐγένιος. Ὁ Ἱ. Ναός τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, ἔχει ἰδιαίτερη ἱστορική ἀξία, λόγω τοῦ ὅτι ἡ Δρακῶνα ὑπῆρξε ἕδρα κατοικίας τοῦ Ἐπισκόπου Κισάμου μετά τήν

ἐπανίδρουση τῆς Ἐπισκοπῆς Κισάμου (1860 - 1882). Μέ τήν ἀνακαίνισή του ἀναδείχθηκαν σπουδαῖα καί σημαντικά στοιχεῖα πού ἐπί ἔτη πολλά ἦταν καλυμμένα μέ σουβάδες. Τῆς ὅλης προσπάθειας ἠγήθησε ὁ Ἐφημέριος τῆς Ἐνορίας Αἰδεσ. π. Γεώργιος Μωραϊτάκης μετά τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, τῆ συνδρομῆ καί ἀρωγῆ τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ ὡς καί ἄλλων ἐπώνυμων καί ἀνωνύμων Χριστιανῶν.

Ἐπέτειος τῆς Μάχης τῶν Βουκολιῶν (Πύργος)

Ἡ 7^η Φεβρουαρίου 1897 εἶναι βαθειά χαραγμένη στήν μνήμη τῶν Κρητικῶν ὡς ἱστορική καί ἡρωϊκή, γιατί ὁ Συνταγματάρχης Τιμολέοντας Βάσσης μετά τήν ἀποβίβασή του (5 Φεβρ. 1897) στό Κολυμπάρι καί τήν προέλασή του πρός τά Χανιά τήν 7^η Φεβρ. ἐπιτίθεται κατά τῶν Τούρκων στόν Πύργο τῶν Βουκολιῶν μέ ἀποτέλεσμα οἱ Τοῦρκοι

νά ἐγκαταλείψουν τόν Πύργο καί ἡ νίκη αὐτή ἔγινε αἰτία ἀναπτέρωσης τοῦ ἠθικοῦ τῶν Κρητικῶν γιά τήν συνέχιση τοῦ ἀγῶνα μέχρι τήν ἔνωση μέ τήν μητέρα Ἑλλάδα.

Μετά τήν Θεία Λειτουργία ἀκολούθησε Ἐπιμνημόσυνος Δέησις καί ἡ Μητρόπολις μας, σέ συνεργασία μέ τόν Δῆμο Βουκολιῶν, τό Δημ. Σχολεῖο καί τόν Σύλλογο Κυριῶν καί Δεσποινίδων Βουκολιῶν διοργάνωσαν ἐκδήλωση μέ ὀμιλία, χαιρετισμούς, καταθέσεις στεφάνων, παρουσία τῶν Ἀρχῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐξουσίας, τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως, τῶν Σχολειῶν τῆς περιοχῆς καί πλήθους κόσμου.

Ἑσπερινός τῆς Συγχωρήσεως

Τό ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς τῆς Τυρινῆς, 18 Φεβρουαρίου, ἐτελέσθη εἰς τήν Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή Ὁδηγητρίας Γωνιάς στό Κολυμβάρι, ὁ πρῶτος Κατανυκτικός Ἑσπερινός, ὁ καί ὀνομαζόμενος Ἑσπερινός τῆς συγγνώμης, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου μας, τῆ συμμετοχῆ τῶν Ἱερέων τῆς Μητροπόλεώς μας ὡς καί πιστῶν. Στό τέλος τοῦ Ἑσπερινοῦ ἀντηλλάγη ὁ ἀσπασμός τῆς συγχωρήσεως, ὁ ὁποῖος ἀσπασμός, ὅπως σημείωσε εἰς τήν ὀμιλίαν του καί ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας, προλογίζει τήν εἴσοδόν μας εἰς τήν παλαιστρα τῶν πνευματικῶν ἀγῶνων, ἀφοῦ χωρίς τήν δύναμη τῆς συγχωρήσεως καί τῆς καταλλαγῆς δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει πνευματική ἀνάβασις καί

ἀνάτασις.

Μεγάλη Τεσσαρακοστή

Τήν ὁμορφη καί κατανυκτική περίοδο τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, περίοδο ἀσκήσεως, προσευχῆς καί περισυλλογῆς, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας κοινωνεῖ καί ἐπικοινωνεῖ ἀκόμα περισσότερο καί καλύτερα μέ τούς ἀνθρώπους τῶν δύο Ἐπαρχιῶν μας, ἀφοῦ καθ' ὅλη τήν διάρκειά της ἐπισκέπτεται τίς Ἐνορίες καί τά χωριά τῆς Μητροπόλεώς μας τελώντας τίς Ἀκολουθίες τῆς περιόδου (Θ. Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων, Μεγάλα Ἀπόδειπνα, Χαιρετισμούς, Ἱερά Εὐχέλαια), στηρίζοντας τούς ἀνθρώπους τοῦ τόπου μας, μά καί παίρνοντας δύναμη ἀπό τίς πηγαίες ἐκδηλώσεις ἀγάπης καί σεβασμοῦ πρός τό πρόσωπό του.

Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας

Ἡ μεγάλη ἑορτή τῆς νίκης καί τοῦ θριάμβου τῶν ἱερῶν εἰκόνων, τῆς σταυρωμένης καί μαρτυρικῆς Ὁρθοδοξίας, ἐορτάστηκε καί εἰς τήν Μητρόπολιν μας. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης μας προεξῆρχε τῆς Θείας Λειτουργίας εἰς τήν Ἱερά Πατριαρχική καί Σταυροπηγιακή Μονή Ὁδηγητρίας Γωνιάς Κολυμβαρίου ὡς καί τῆς λιτανεύσεως τῶν εἰκόνων πέριξ τῆς Μονῆς, μέ τήν συμμετοχή ἐκπροσώπων τῆς Κεντρικῆς Ἐξουσίας, τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως καί πλήθους πιστῶν. Ἀκολούθησαν ἡ ἀπό

ἐτῶν καθιερωμένη ἐκδήλωση στήν Ο.Α.Κ. μέ ὁμιλία ἀπό τόν καθηγητή Παθολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Κρήτης κ. Δημήτριο Μπούμπα, μέ θέμα «Ὁ ἄνθρωπος εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, σύγχρονη Ἱατρική καί Ὁρθόδοξη Ἀνθρωπολογία» καί παράθεση ἐορτίου γεύματος. Παρόντες στήν ἐκδήλωση ἦταν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Δαμασκηνός καί ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μοζαμβίκης κ. Θεόδωρος.

Κατανυκτικοί Ἐσπερινοί

Μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ τελοῦνται καί ἐφέτος στήν Μητρόπολή μας οἱ Κατανυκτικοί Ἐσπερινοί τίς πέντε πρῶτες Κυριακές τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς στήν ἔδρα τῆς Μητροπόλεώς μας καί ἐκ περιτροπῆς στόν Ἱ. Μητροπολιτικό Ναό Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου καί Ἱ. Ν. Ἁγ. Σπυρίδωνος, μέ τήν συμμετοχή ἱκανοῦ ἀριθμοῦ πιστῶν. Τῶν Ἐσπερινῶν ἀκολουθεῖ ὁμιλία πνευματικοῦ περιεχομένου ὑπό ἐκλεκτῶν ὁμιλητῶν ἐξ'

ὅλης τῆς Κρήτης, προσκεκλημένων τῆς Μητροπόλεώς μας.

Οἱ ὁμιλητές καί τά θέματά των εἶναι: Πανοσ. Ἄρχιμ. π. Εἰρηναῖος Βερυκάκης, Ἡγούμενος Ἱ. Μ. Γουβερνέτου μέ θέμα «Ὁρθοδοξία, τό ἀθέατον κάλλος», Πανοσ. Ἄρχιμ. π. Βαρθολομαῖος Βογιατζόγλου, Ἡγούμενος Ἱ. Μ. Ἁγ. Γεωργίου Ἐπανωσήφη, μέ θέμα «Ὁ Ἁγ. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς ὡς ἐκφραστής Ὁρθοδόξου Πνευματικότητος», ὁ Πανοσ. Ἄρχιμ. π. Ἀντώνιος Φραγκάκης, Ἱεροκῆρυξ Ἱ. Μ. Γορτύνης καί Ἀρκαδίας, μέ θέμα «Ὁ Σταυρός ὄργανο σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου», ὁ Πανοσ. Ἄρχιμ. Ἀνθιμος Ματζουράνης, Πρωτοσύγκελλος Ἱ. Μ. Ρεθύμνης καί Αὐλοποτάμου, μέ θέμα «Ἡ προσευχή κατά τόν Ἁγ. Ἰωάννη, συγγραφέα τῆς Κλίμακος» καί ὁ Πανοσ. Ἄρχιμ. Μακάριος Γρινιεζάκης, Ἱεροκῆρυξ καί Δ/ντής τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἱ.Α.Κ., μέ θέμα «Ὁ Εὐαγγελισμός τῆς Θεοτόκου καί ὁ ἐπανευαγγελισμός τοῦ ἀνθρώπου».

ΔΩΡΕΣ

ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΜΑΣ

Ἡ Ἐταιρεία ΜΠΕΡΕΣ Μπετόν Α.Ε. (κ. Εὐτύχιος Σαρτζετάκης)	13.000€
Ἐνορία Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Κεφαλίου Κισάμου εἰς μνήμην Αἰδεσ. Ἀντωνίου Τωμαζινάκη ...	100€
Ἐλευθερία Περουλάκη	30€
Χριστούλα καί Αἰκατερίνη Χορευτάκη	100€
Οἶκογ. Γεωργίου Πιμπλιῆ	500
Ἐνορία Σπηλιᾶς Κισάμου	500€
Ἰ. Χαλαζιώτης	25€
Ἀντώνιος Μπενάκης.....	100€
Οἶκογ. Νίκης Γιακουμάκη εἰς μνήμην τῆς	70€
Ἰωάννης Στεφανουδάκης εἰς μνήμην τοῦ πατρός του Δημητρίου Στεφανουδάκη	500€
Σύλλογος Καθηγητῶν Γενικοῦ Λυκείου Κισάμου (Σχολική Ἐπιτροπή) εἰς μνήμην Δήμητρας Χουρδάκη.....	300€
Δήμητρα Γιακουμάκη εἰς μνήμην τῆς ἀδελφῆς τῆς Νίκης Γιακουμάκη	200€
Ἀνώνυμος	100€
Γεώργιος & Ἑλένη Τσιλιμιγκάκη εἰς μνήμη τῶν παιδιῶν των Μαρίας & Νικηφόρου	150€
Βενιζέλος Σκαλίδης.....	10.000€
Αἰδεσ. Πολυχρόνης Φουντουλάκης εἰς μνήμην γονέων του	100€
Γεωργία Φαραντάκη εἰς μνήμην τοῦ συζύγου τῆς Χριστοφόρου	50€
Ρένα Τριανταφυλλίδη εἰς μνήμην Ἄγγελου.....	30€
Ἀνώνυμος	100€
Χρήστος Λιουδάκης εἰς μνήμην Αἰκατερίνης Μαρακάκη	100€
Οἶκογ. Ἀθανασίου καί Ἑλένης Προυσαλίδη εἰς μνήμην Στυλιανοῦ Μπενάκη	100€
Εὐαγγελία Φράγκου	50€
Αἰδεσ. Στυλιανός Θεοδωρογλάκης	1.000€
Ἐνορία Βουκολιῶν Κισάμου	250€
Μαρία Κλωνιζάκη	100€
Παρθενόπη Καμπουράκη εἰς μνήμην τῆς κόρης τῆς Ἑλένης, τοῦ συζύγου τῆς Κωνσταντίνου καί τῶν γονέων τῆς	50€
Ἐλευθερία Τζανακάκη	200€

Ἰλαρόν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός. (Β΄ Κορινθ. 9,7)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ
ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΥΣ 2006
ΓΕΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ Ι.Μ. ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ

Α/Α ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ	ΠΟΣΟΝ
1. Υπόλοιπον Χρήσεως 2005.....	2.751,20 €
2. Κρατική Επιχορήγηση	0,00 €
3. Πρόσοδοι ίδιας περιουσίας	0,00 €
4. Έσοδα-Δωρεές-Έρανος Αγάπης.....	25.097,00 €
5. Λοιπά Έσοδα.....	0,00 €
6. Τόκοι Καταθέσεων	150,20 €
7. ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ.....	27.998,40 €

Α/Α ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΞΟΔΩΝ	ΠΟΣΟΝ
1. Βοηθήματα (άποροι, μαθητές, φοιτητές, κ.λ.π.).....	9.392,05 €
2. Λοιπά Έξοδα	0,00 €
3. Φόροι Τόκων	15,02 €
4. ΣΥΝΟΛΟΝ.....	9.407,07 €
ΥΠΟΛΟΙΠΟΝ ΕΙΣ ΜΕΤΑΦ. ΕΤΟΥΣ 2007	18.591,33 €

Εν Κισάμω τη 31η Δεκεμβρίου 2006

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
Ο ΚΙΣΑΜΟΥ & ΣΕΛΙΝΟΥ ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ

ΕΡΑΝΟΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ένισχύσατε τόν Έρανον Αγάπης τής Μητροπόλεώς μας
πού θά γίνει από 1 έως 15 Απριλίου.
Πρόσφερε κι έσύ. Μπορείς!!!

KIZAMOY+ZENINDI
IEP AS MHTPOTO
ADPEA
30-1-2007

We really thank you that
you give us
"some life from your life."
The children of the
South African Branch
of the Pentecost
Ligamwe
TUBEEBAZA NIYO OKUTUWA OBUMU KU
MILAMU BWAMWE
BERANA SOMUTUKUWA
ANTONIOS MU BWA
YE MONDE UGRANE

